

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

W 550 ROCZNICĘ SPROWADZENIA CUDOWNEGO OBRAZU MATKI BOSKIEJ NA JASNA GÓRĘ.

„Chwała, Polska cała — Kościołem się stała. Z ludzkich piersi mury, z niebiosów sklepienia Okręg Jasnej Góry na ołtarz się zmienia”.

Tak pięćdziesiąt lat temu sławiła Deotyma w pieśni poetyckiej uroczystości jubileuszowe na Jasnej Górze.

Były to pamiętne czasy sromotnej niewoli i ucisku rozdartego na trzy części Narodu, który przez to, że nie wyrzekł się swych przyrodzonych praw wolności i stanowienia o sobie, tem więcej był prześladowany w każdym zaborze.

Satrapa moskiewski nie tylko mordował za sprawy polityczne, ale prześladował za wyznawanie świętej wiary ojców naszych, a na uroczystości obchodu 500-letniego jubileuszu sprowadzenia Cudownego Obrazu na Jasną Górę w żaden sposób nie chciał zezwolić. Gdy zaś po długotrwałych staraniach i osobistym poręczeniu ówczesnego biskupa diecezji wrocławskiej ks. Chościak-Popiela udało się otrzymać zezwolenie, obstawiono na ten czas niemal ścisłym kordonem ziemie zawiślańskie, żeby z tej, uciśnionej i zroszonej krwią męczennicką części kraju ani jeden katolik nie przedostał się na Jasną Górę.

Lecz pomimo prześladowań duchowieństwa, pomimo wszelkich utrudnień, pomimo zakazu wydawania przepustek i legitymacji, pomimo szykan rejestracji w całym kraju księży i uczestników kompanii, oraz pojedynczych pielgrzymów, zebrało się u stóp Jasnej Góry w hołdzie za 500 lat nieustającej łaski i opieki Matki Jezusa zgóra pięćset tysięcy ludu polskiego.

Niezbadane są wyroki Boskie, ale może to ten zbożny lud, zebrany pięćdziesiąt lat temu, wybłagał nam u Królowej Niebios odzyskanie wolności, jakiej dziś we własnym i niepodległym państwie zażywamy.

Jakże szczęśliwi czuć się możemy, że rozpoczynając się z dniem dzisiejszym niezwykle uroczystości Jubileuszowe na Jasnej Górze, nie będą teraz już pozbawione radości i swobody w wyrażeniu najserdeczniejszych uczuć dla Matki Boskiej i naszej Królowej. Jakże wdzięczni jesteśmy Wszechmocnemu, że pozwolił nam doczekać się swobodnego wyrażenia dziękczynienia za odzyskanie niepodległości i nowej widomej łaski za sprawą

NA JASNA GÓRĘ.

JEDYNA NAJWIERNIEJSZA KOPJA CUDOWNEGO OBRAZU
MATKI BOŻEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ.

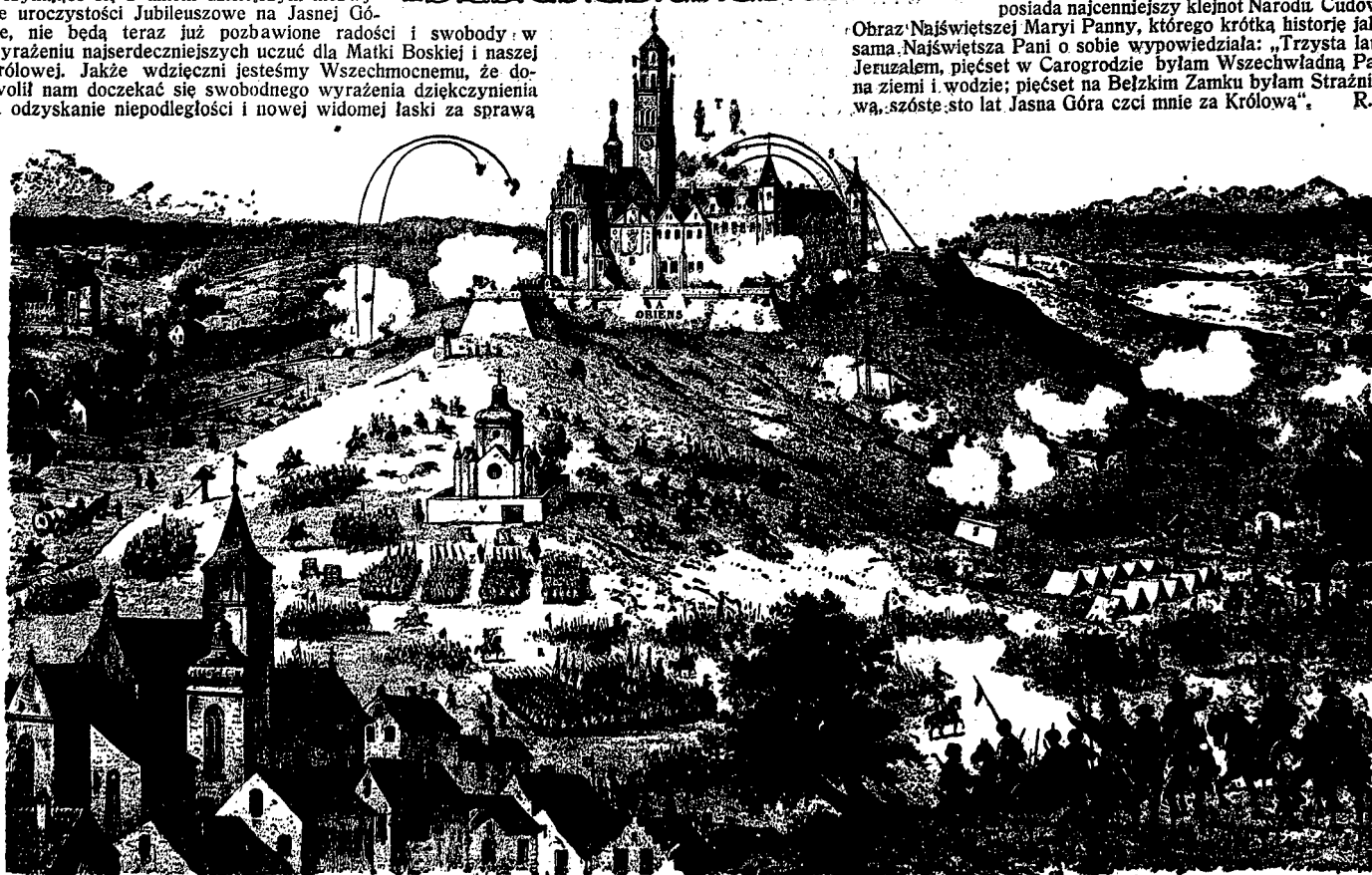
Panny Świętej — „Cudu nad Wisłą”.

Ten nowy dowód łaski i opieki najświętszej nad wyzwolonym z niewoli krajem pozwolił nam dziś skupić się u stóp „Panny, co Jasnej broń Częstochowy” i wraz z przybyłym na uroczystości Jubileuszowe Dostojnym Pątnikiem, Pierwszym Obywatelem Polski, Panem Prezydentem Profesorem Ignacym Mościckim oddać hołd Królowej Korony Polskiej.

I zapisane zostanie w historii wolnego znowu Narodu naszego, że w dniu rozpoczęcia uroczystości Jubileuszowych 550-lecia sprowadzenia Cudownego Obrazu Matki Boskiej na Jasną Górę, wśród niezliczonych tysięcy pielgrzymów z całej Polski z licznym duchowieństwem na czele, przybyłemu Panu Prezydentowi jako Głowie Państwa i widomemu Majestatowi Wolnej i Niepodległej Rzeczypospolitej Polskiej — oddane zostały przez miejscowe społeczeństwo, wojsko polskie, Dostojny Episkopat z ks. Kardynałem Hlondem, Prymasem Polski i OO. Paulinów, honory najwyższej czci, jakie w takich okolicznościach przysługiwały tylko królom polskim przybywającym na Jasną Górę.

Szczęśliwa Polska, że od 1382 r. ma miejsce nad inne swoje sławne, co skupia w sobie cały Naród i z niebem go jednoczy. Jasna Góra jest uswieconą od tej chwili modłami najgorętszymi, pobożnością najczulszą całego Narodu polskiego, wstawiona cudami świętego Obrazu Matki Boskiej i obroną całej Polski w 1655 roku od najazdu szwedzkiego za sprawą natchnionego sługi Maryi Przeora OO. Paulinów ks. Kordeckiego.

Cudowny Obraz M. B. Częstochowskiej od 550-ciu lat przyświeca Polsce błogosławionem światłem cudów, budząc w sercach głęboką wiarę, przywołując grzeszników ku sobie, syjąc, jak promieniami, źródłem łask dokoła. Nie było nikogo, coby z Jasnej Góry odszedł nieuzdrowiony na duszy i ciele. Bo Jasna Góra posiada najcenniejszy klejnot Narodu. Cudowny Obraz Najświętszej Maryi Panny, którego krótka historia jakby sama Najświętsza Pani o sobie wypowiedziała: „Trzysta lat w Jeruzalem, pięćset w Carogrodzie bylam Wszechwładną Panią na ziemi i w wodzie; pięćset na Bełżkim Zamku bylam Strażnikową, szóste sto lat Jasna Góra czci mnie za Królową”. R...

WIDOK JASNEJ GÓRY CZĘSTOCHOWSKIEJ, PRZEZ SWEDZKIE OD DNIA 29 LISTOPADA DO DNIA 27 GRUDNIA 1655 R. OBLEZONEJ,
A PRZY POMOCY NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY, PRZEZ X. AUGUSTYNA KORDECKIEGO OBRONIONEJ.

A Mury klasztoru od wschodu.	E Naroznik fortecy od wierzchu uszkodzony.	J Folwark klasztoru i stodoły.	N Przekopy podziemne dotąd do prowadzone.	Q Odsiecz Szwedów przeciw tejże wyloczce.	W I Pastelnik ukazujący się.
B Kaplica Cudownego Obrazu Najświętszej Maryi Panny.	F Włókna cegły wal Klasztornej (Częstochowskiej) apłona.	K Nieprzyjaciel uchyla się pod stopy góry.	O Nocna wyloczka przez obrodów klasztoru.	B Pielochi Wilfa s Siewierza prowadzona do obosy.	U Kaplica św. Jakóba.
C Mury klasztoru od strony północnej.	G Kaplica św. Boha.	L Działobitnia od strony południa, przelewko branie.	P Wyloczka dalszenna na 1-a-1-2-a działobitnie.	S Bomba wyl wycalająca.	X Miasto Częstochowa.
D Mury przez Szwedów zrujnow.	H N. Klasztor kościół św. Barbary.	M Cztery działobitnie od str. półn.		T Najsw. Maryja Panna i św. Pa-	Z Nowe polski Szwedów do oblężenia Jasnej Góry sprowadzone.

Powyższa ilustracja nasza, wykonana według oryginalnego, stroylucznego listychu, przedstawia dokładny plan oblężenia twierdzy Jasnogórskiej przez wojska szwedzkie.

Dzieje Cudownego Obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej i JASNEJ GÓRY.

Władysław książe Opoli w dn. 9 sierpnia 1382 r. oddaje w opiekę OO. Paulinom na Jasnej Górze Cudowny Obraz Matki Boskiej.

Dokładne daty historyczne, dotyczące Cudownego Obrazu i klasztoru Jasnogórskiego istnieją od dnia 9 sierpnia 1382 r., pod tą datą kroniki klasztorne notują erekcję kościoła i klasztoru na Jasnej Górze oddanego w opiekę wraz z Cudownym Obrazem zakonnikom reguły św. Pawła, sprowadzonym z Węgier przez Władysława, księcia Opolskiego i uposażonym przezeń w fundację na utrzymanie klasztoru.

Najdawniejszą o tym Obrazie wzmiankę historyczną znajdujemy w dziejach przy końcu XIV wieku (Jan Długosz, Dzieje Polski Księga 10: „Władysław książę Opoli zakłada klasztor w Częstochowie”); „Władysław Opoleczyk, książę ziem wielunińskich, do której należała też Częstochowa, zdobywszy w r. 1377 zamek bełcki na Wołyniu, zabrał z sobą Cudowny Obraz Najśw. Panny; Obraz ten już od wieków znajdował się w Bełzie i słynął cudami”.

Według starych podań początek Obrazu jest następujący:

Gdy oześć i uwielbienie dla Bogarodzicy z dniami każdym między pierwszymi chrześcijanami wzrastały, ci z wiernych, którzy oczyma własnymi oblicza Jej ogłędac nie mogli, pragnęli gorąco, aby im było woń chociaż Jej wizerunkiem się napawać. Jakoż stało się zadość tym pragnieniom pobożnych za sprawą św. Łukasza, który, jak wiadomo, słynął nie tylko z sztuki lekarskiej, ale także jako malarz. Św. Łukasz namalował Jej wizerunek na stoliku cwyrosowym, zrobionym podobno przez P. Jezusą w młodzieńczym Jego wieku, który Najsw. Panna jako drogą pamiątkę przechowywała u siebie, modląc się przy nim, pracując, naucając wiernych lub posilając się. — Dzieło św. Łukasza odnalazła św. Helena, cesarzowa i przywiozła je do Konstantynopola. Później cesarz grecki Nicefor podarował obraz ten Karolowi Wielkiemu, który go zabrał na wyprawę przeciw saracenom (turkom) i podarował księciu słowiańskiemu Leonowi, pomagającemu mu w tej wyprawie. Książę Leon przywiózł sw. obraz na Rus i umieścił w zamku bełckim. Tam go znalazł Władysław Książę Opoli.

Gdy po śmierci Kazimierza Wielkiego na tron polskim osiada Ludwik Węgierki, — Rus zwana Czerwoną, dostaje się we władanie Władysława, księcia Opolskiego. Władysław musiał Bełz, jak i inne zamki, w których pozamykali się bojownicy ruscy, zdobywać orężem. Wziawszy go, przedewszystkiem oddał pokłon Cudownemu Obrazowi, zaraz też zarządził przeniesienie go na najwspanialszej komnacie i otoczenie przepychem. Ale wkrótce nastąpił napad Tatarów, którzy oblegli zamek Bełki. — Podczas bitwy wpadła do kaplicy zamkowej strzała tatarska i utkwiała w szyi wizerunku świętego, czyniwszy bliźnę, której zatrzeć się nie dało. Władysław napad skutecznie odparł, ale nie wątpił, że napady się powtórzą. Pojmując więc, w jakim niebezpieczeństwie znajduje się cenna relikwia, postanowił wyprowadzić ją do rodzinnego swego miasta Opola, na Śląsk. Przeproszono przeto odpowiednio wspaniały wóz, zaprzężony w sześć przepysznych rumaków, które jednak żadnym sposobem nie chciały ruszyć z miejsca. Władysław Opoli, upatrując w tym niezwy-

kląym wypadku znak od Boga, pospieszył do kaplicy, zańsząc gorącą prośbę, aby Opatrzność Boska odpowiednio go objaśniła. Na modlitwie trwał tak długo, aż sen go zmorzył. Podczas snu objawiła mu się Matka Boska, wyrażając pragnienie, aby jej wizerunek spoczął na Jasnej Górze niedaleko od zamku Olsztyńskiego. Władysław, uznając ten sen za objawie-

W 550 ROCZNICĘ.

Spójrz na ten padół, gdzie Twoja stolica
Na Jasnej Górze promienieje złota,
Gdzie w swym Obrazie, Iy, Bogarodzica,
Rozsiewasz dary, jak za dni żywota.
Tu narodowi, tak jak błyskawica,
Rozjaśniasz drogi i otwierasz wrota
Lasce, co spływa na każde Twe słowo.
Na lud Twój wierny, o Polski Królowo!

Spójrz na gościniec, trakty i koleje,
Jak różnobarwną wstęgą lud Twój spieszy,
Po skarby — których nie skradnią złodzieje;
Po szczęście — które nikt nie wydrze rzeszy;
Po cudo — które zapisują dzieje,
Do Sanktuarjum z rodzimych pleszcy,
Obyś nas wzięła w opiekę na nowo,
Serdeczna Matko i Polski Królowo!

Przed Twem Obliczem, o Hetmano! ducha,
Padamy na twarz, prochem się ścielamy,
Niechaj Twe Serce naszych serc wysłucha;
Za Twojem Sercem iść tylko pragniemy;
Nieszczęście dotknij nas, czy zawierucha,

nie, natychmiast wydał rozporządzenie, aby obraz wieziony był na Jasną Górę, a wówczas konie ruszyły i wóz potoczył się szczęśliwie ku Małopolisce.

Na Jasnej Górze stanął książę Władysław z Obrazem świętym w srode po św. Bartłomieju 1382 r. przed zachodem słońca przed kościołem drewnianym pod wezwaniem Wniebowzięcia N. Panny.

Po odprawieniu odpowiedniej ceremonii powitalnej — wzięto Obraz święty na kwieciami przystrojone nosze i przy odgłosie dzwonów kościoła, jako też dzwonów św. Zygmunta, przy rzeźnym i melodyjnym śpiewie zebranego ludu, w procesjonalnym pochodzie, zaniesiono na ołtarz i uroczystie odprawiono nieszpory.

Gdy książę Władysław Opoli złożył Cudowny Obraz Matki Boskiej na Jasnej Górze w małej kaplicy, która już wówczas była obok drewnianego parafialnego kościoła Najśw. Marij Panny, proboszcz teje parafii Henryk Biel z Bleszna dobrowolnie z parafii ustąpił, a książę Władysław założył na Jasnej Górze klasztor braci pustelników zakonu św. Pawła, pierwszego pustelnika, których dla strzeżenia Cudownego Obrazu sprowadził z klasztoru Nostre na Węgrzech. Klasztor był drewniany, przeznaczony dla 16 zakonników. Budowę nowego kościoła murowanego również rozpoczął Władysław książę Opoli własnym nakładem. Przywilejem z dnia 9. VIII. 1382 roku, jak pisze Długosz, klasztorowi temu naznaczył posagiem i ponadawał różne wsie i dobra, przyczem je uwolnił od wszelkich powinności, podatków i danin tak zwyczajnych jak i nadzwyczajnych (Jan Długosz, Dzieje Polski, Księga 10).

Sława Częstochowskiego Obrazu, rozszerzając się coraz dalej, nie tylko z Polski, lecz i z sąsiedniego Śląska, Moraw, Prus i Węgier zwabiała tysiące pielgrzymów. Dlatego też nic dziwnego, że wia-

domość o nagromadzonych skarbach na Jasnej Górze przybrała tak wielkie rozmiary, iż wzbudziła pożądlivość znanych w owe czasy rycerzy-rozbójników. Oni to wykonali pierwszy napad na Jasną Górę w 1430 r. — pod dowództwem Fryderyka Ostrońskiego, księcia ruskiego, z liczną zgrają łotrów, podających się za Czechów-Husytyw.

Husyci, była to sekta, która powstała w Czechach na początku XV stulecia, zbuntowała się przeciw zwierzchności i zaczęła burzyć kościoły i klasztory. Zniszczyli ogniem i mieczem całą krainę czeską, a w niej 550 kościołów i do 115 klasztorów.

Ich to zwolennicy napadli na Jasną Górę, pięciu zakonników zamordowali, resztę rozprószyli, zabrali wszystkie kosztowności, a nawet targnęli się na sam Obraz Matki Bożej, który świętokradzko zdjęli z ołtarza, a umieściwszy go na wozie, uchodzić poczęli.

Gdy przywieziono Obraz na to miejsce gdzie dziś stoi kościół świętej Barbary, konie, mimo krzyków i bicia rowścieczno-nej zgrai ruszyły z miejsca nie chciały. W wskiełym gniewie jeden z bezbożnych, złorzecząc Obrazowi, rzuca go z gwałtownością o ziemię, rozbija na trzy części, lecz w taki sposób, iż na środkowej Oblicze Matki Boskiej i Dzieciątka Jezus zostały w całości. Nadbiega drugi bluźnier-

żaden sposób zamalować, ani zatrzeć nie zdołał.

Następnie król, cały senat, tysiące pamił i ludu, tworząc kompanię na mil dwadzieścia, ciągnąca się od wózów kra-kowskich — przez Olszyc, Pilicę, Żarki i Olsztyn, aż do podnóża Jasnej Góry, prowadzili w pochodzie triumfalnym swą Królową do Jej stolicy, Jasnej Góry.

Od owej chwili sława Cudownego Obrazu bardzo się wzmogła.

Aliści w 1655 r. jeszcze większe nieszczęście, niż napad husytów, spada na Jasną Górę. Karol Gustaw, król szwedzki, zawiadawszy całą prawie Polską, postanowił zdobyć i Jasną Górę. Pomimo jednak ogromnej siły nieprzyjacielskiej i niezlicznej załogi na Jasnej Górze, Opieka Najświętszej Panny i mężstwo ówczesnego przeora księdza Kordeckiego, sprawiły, że Szwedzi, nie zdobywszy Jasnej Góry, ze wstydem cofnąć się musieli. Podczas oblężenia Cudowny Obraz złożony był w zamku hrabiego Andrzeja Cellaryego w Lublińcu, poczem zaraz sprowadzony został na Jasną Górę.

W dowód wdzięczności za oswobodzenie Ojczyzny król Jan Kazimierz dnia 1 kwietnia 1656 r. w katedrze lwowskiej o-biera w sposób uroczysty Najświętszą Pannę Marię na Królowę Korony Polskiej.

W 1658 r. z polecenia króla Jana Kazimierza wzmocniono obmurowanie twierdzy, by zabezpieczyć ją od nowego napa-du.

Rok 1670 pamiętnym jest z powodu odbytego tutaj ślubu Michała Korybuta Wiśniowieckiego z arcyksiężniczką austriacką Eleonorą. Na tę uroczystość wybudowano wspaniały refektarz.

W 1682 r. Jasna Góra święci trzeci-setną rocznicę sprowadzenia Cudownego Obrazu. W tym właśnie czasie sprowadzono z Rzymu wiele świętych relikwii.

Dzień 16 lipca 1690 r. straszny był dla Jasnej Góry. Pożar wszczęty z niewiadomej przyczyny strawił cały prawie klasztor. Pozostała tylko cudownym sposobem kaplica Matki Boskiej, zakryta niewielką częścią zabudowań. Obraz Cudowny wyniesiony został do kościoła św. Barbary. Dzięki hojnym ofiarom w pięć lat po pożarze kaplica i kościół zostały odbudowane i odnowione.

W latach 1702 — 1709 Szwedzi za Karola XII znów kilkakrotnie napadli na klasztor, zawsze jednak bezskutecznie.

W 1710 r. znów wybuchł pożar na Jasnej Górze. Gdy z powodu silnego wiatru, wszelki ratunek zadawał się niemożliwym i wszyscy poczęli się modlić, prosząc Opiekę Marij, wicher ustał i ogień siliłmiono. Spłonęła głównie biblioteka, lecz wkrótce potem została odbudowana i ozdobiona.

Rok 1717 był nadzwyczaj uroczysty i pełny tryumfu dla Jasnej Góry. Papież Klemens XI, przeświadczony o wielu cudach za przyczyną Matki Boskiej w Częstochowskim Obrazie, postanowił koronację tegoż i w tym celu nadesłał z Rzymu dwie złote korony. Koronacji dopełnił ksiądz Krzysztof Szembek, biskup chełmski, tegoż roku w dniu 3 września przy napływie około 150.000 ludzi z kraju, Śląska, Węgier i Morawii.

W następnych kilkudziesięciu latach, wielu zamożnych ludzi przyczyniło się do upiększenia klasztoru i kościoła i do wzmocnienia twierdzy Jasnogórskiej. Sprawiono organy do kaplicy Matki Bos-

Z płacem pod płaszcz Twój, Matko, się kryjemy
Niechaj Cię wlebił dziedzictwo Płastowe,
Jak Matkę swego i Polski Królowe.

O Częstochowska nasza Pośredniczko,
Błogosławiona! Niepokalana!
Tej błędnej ziemi jedyną Dziedziczko,
Za Matkę naszą już pod Krzyżem dana,
Miłosci pełna, wszelkich łask Skarbniczko,
Lelarko chorych, służebnico Pana,
Ratuj z przepaści, łez i kałdan ducha;
Serce Jezusa Twej prośby wysłucha.

Bądź nam! Świecznikiem w szarej Żyła przędzy,
Błogosław miasta, wsie, lasy i pola,
Byśmy służyli, tak w szczęściu, jak w wędrze,
By nas wzywał mogła polska rola.
Oby po nieszczęściu bezrobocia ledzą
Dla nas Polaków lepsza przyszła doła
Módl się za nami, Rodzicielko Boża,
Niech Cię czcza ląd, powietrze i morza!

CZESŁAW OKONSKI.
Częstochowa, sierpień 1932.

ca, uderza szablą w policzek prawy
Marij i czyni na niem do dziś widzialne
dwie szramy.

Na miejscu, gdzie Obraz stanął niepo-ruszony, wytrysło źródło czystej wody, które do dziś dnia przy kościółku świętej Barbary istnieje, z którego do dziś pnie-cy z wiarą wodą czerpią, zabierając ją także z sobą do domu. Tu na pamiątkę—naprzód krzyż drewniany, potem statuę kamienną, a wreszcie w r. 1646 wzniesio-no kościół świętej Barbary.

Ojcowie Paulini, zrozpaczeni tak strasz-nem zbezczeszczeniem Obrazu święte-go, zawieźli go do Krakowa, prosząc kró-la i Stanów, aby się zajęli przyprowadze-niem Obrazu św. do pierwotnego stanu. Panujący podówczas król Władysław Jagiello zawezwał najzdolniejszych mi-strzów malarskich, którzy z łatwością spojli rozbite części, ale znaków od ude-rzeń szablą na Obliczu Matki Bożej w

Napad husytów na Jasną Górę w sam dzień Wielkiejnocy 1430 r.

klej i do kościoła, wzniesiono wielki ołtarz, bramę Lubomirskich, kaplicę Matki Boskiej Kodeńskiej, wyłożono mozaiką wielki kościół.

Od pierwszych miesięcy 1769 r. znajduje się twierdza Jasnogórska pod komendą konfederatów barskich, od 9 września 1770 r. do połowy maja 1772 r. dowodzi nią z ich ramienia Kazimierz Pułaski. W czasie istnienia konfederatów barskich, bywa Jasna Góra kilkakrotnie oblegana bezskutecznie przez wojska ro-

na którą przez nich zaproszony ówczesny biskup kujawsko-kaliski ks. W. Chościak Popiel przybył z całą kapitułą wrocławską. Tysiące ludu wiernego, mające na czele swych pasterzy parafjalnych, pospieszło ku Jasnej Górze; dwoma traktami od Gidel i Przyrowa szły jakby dwie ar-

zarze, bo naród polski w czasie niewoli tu - na Jasnej Górze przedewszystkiem czerpiąc otuchę i nadzieję do wytrwania w wierze i obyczajach praojców, nie szczędził grosza na potrzeby Jasnej Góry, tak, że nowa, wspaniała wieża na wzór spalonej od fundamentu w ciągu lat pię-

przez biskupów Cudownym Obrazem. Nikt od placu rzewnego powstrzymał się nie mógł!

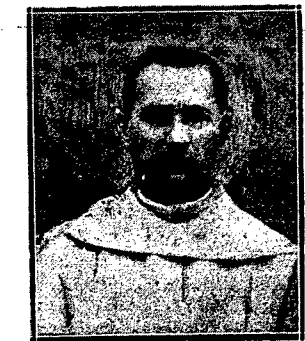
Uroczystość ta była najwspanialszą, jaką kiedykolwiek obchodzono. Piękny tryumfalny ołtarz wzniesiony był na wałach przed szczytem Kaplicy Matki Boskiej. Przed tym ołtarzem dokonano Koronacji Cudownego Obrazu Ks. Biskup Włocławski, Stanisław Zdzitowiecki, w asystencji kilku innych biskupów i dostojników kościelnych i świeckich, a kołyszące się u stóp Jasnej Góry morze ludzkie intonowało pieśni dziękczynne po wysłuchaniu kazania, które wygłosił

J. E. M. KS. KARDYNAŁ AUGUST HLOND, Prymas Polski, który przybywa na Jasną Górę na uroczystości jubileuszowe.

syjskie pod wodzą Drewicza i innych, aż ostatecznie po upadku ruchu barskiego, kapituluje przed gen. rosyjskim Golycynem, 15 sierpnia 1772 r.

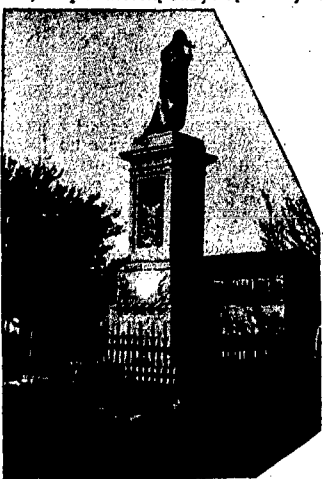
W 1817 r. obchodzono nadzwyczajną uroczystą setną rocznicę Koronacji Cudownego Obrazu. Jak licznym było zebranie wiernych, przybyłych na tę uroczystość, możemy wnioskować z ogromnej liczby 123.400 osób przystępujących w tym czasie do Stołu Pańskiego na Jasnej Górze.

Ojciec Pius Przeździecki, Generał Zakonu OO. Paulinów, Jubilat, przebywający od 40 lat na Jasnej Górze, wybitny kaznodzieja.

W 1859 r. wzniesiono pomnik ks. Kordeckiemu.

Pięćsetna rocznica sprowadzenia Obrazu na Jasną Górę obchodzono była w r. 1882. Ojcowie Paulini, o ile ich siły i środki na to pozwoliły, postarali się z godną Marij wspaniałością odbyć tę uroczystość

Pomnik bohatera Jasnej Góry O. Augustyną Kordeckiego wzniesiony, 1859 r.

PROF. IGNACY MOŚCICKI, PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, przybywa w dniu dzisiejszym na Jasną Górę, aby jako Pierwszy Pięlarzym złożyć hołd Królowej Korony Polskiej podczas uroczystości jubileuszowych.

mie, z pobożną pieśnią na ustach, do Niebios Królowej. Choć Ojcowie Paulini bez ustanku wprowadzali kompanie w podwoje klasztorne, to jednak niejednemu z ka-

ciu odbudowaną została — a poświęcenie jej dokonane 15 sierpnia 1906 roku ściągnęło kilkaset tysięcy wiernych do Częstochowy, nie tylko z całego kraju,

Widok klasztoru Jasnogórskiego.

planów ze swą kompanją wypadło czekać aż do ciemnej nocy. Całe uroczyste nabożeństwo prowadził ks. biskup W. Chościak Popiel, w asystencji kapituły wrocławskiej i przeszło 400-tu kapłanów. Pątnicy tego ostatniego jubileuszu rzeczywiście przedstawiali ową rzeszę, chodzącą za Panem Jezusem, która przez trzy dni słuchała słów Jego, nie nie jedząc, ani pijąc i głodu nie czując. Nie jeden z nich, bawiąc przez trzy dni na nabożeństwie jubileuszowym, karmił się tylko Słowem Bożem i napawał Obliczem

lecz i z zagranicy.

Choć już 550 lat z Jasnej Góry Królowa Korony Polskiej roztacza pieczę nad naszym narodem, dotąd jednak nie widziała tylu swych poddanych razem u Jej stóp, co w dniu 22 maja 1910 r.

Na powtórnej koronacji świętego Obrazu na Jasnej Górze falą olbrzymią napływali pątnicy ze wszystkich krańców naszej ziemi. Nie było zakątka, któryby nie miał przedstawicieli na tem święcie wielkiem, na tej uroczystości religijno-narodowej. Nikt nie potrafi opisać, wrażenia, ja

Ojcowie i bracia prastarego Zakonu św. Pawła i Pustelnika, którzy stoją na straży Cudownego Obrazu na Jasnej Górze.

Matki Najświętszej, — gdyż dla wielkiego zgromadzenia ludu w Częstochowie nawet chleba zabrakło.

15 sierpnia 1900 roku płonęła wieża klasztorna i pożar zagraża wszystkim zabudowaniom. Niedługo jednak Jasna Góra smutnie wyglądała bez wieży po tym po-

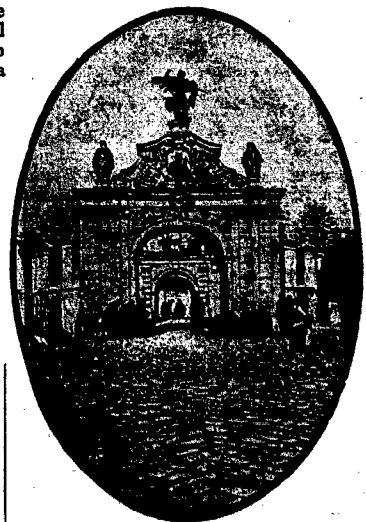
J. E. KS. BISKUP DR. TEODOR KUBINA Arcypasterz Diecezji Częstochowskiej.

ks. kanonik Szlagowski z Warszawy, a Orzeł Biały, dominując ponad głowami tego zgromadzonego ludu, na amarantowym sztandarze, zdał się mówić, że mając taką granitową z miliona ramion podporę, nie opadnie, lecz wzbije się w górę i ogłosi światu, że dokąd Matka Boska Częstochowska jest Królową Korony Polskiej, Polska nie zginie. I tak się stało, bo to w kilka lat potem doczekaliśmy

O. Alfons Jędrzejewski, Jubilat, przebywający zgórą 40 lat na Jasnej Górze, wybitny kaznodzieja, stale zasilał nasze piśmo artykułami o treści historycznej i religijnej.

że ze zgłiszcz minionej wojny Polska powstała wolna, a Królowa Korony Polskiej oczekuje, byśmy, jak ojcowie nasi, jak zgromadzeni w tym pamiętnym dniu Jej koronacji bracia nasi spieszyli tu w radości i smutku, szczęściu i niedoli, po mni, że przez Nią zawsze będziemy wysłuchani.

Brama zwana Lubomirskich, wzniesiona w r. 1773

Anglja zdemaskowała plan niemieckiego zamachu na Polskę!

Paryż. — Ołbrzymia sensacja wybuchła w Paryżu. Oświetla ona rewanżowe plany Niemiec w stosunku do Polski i wywołuje w tutejszych kołach politycznych niezwykłe poruszenie.

Niedawno rozeszły się pogłoski o tajnych rozmowach, jakie odbył ks. Wali, prezydent republiki francuskiej Lebrun i premier Herriot z okazji poświęcenia pomnika dla poległych żołnierzy brytyjskich w miejscowości Thiepval.

Obecnie znany tygodnik polityczny „Carrefour” ogłasza ze swej strony dalsze rewelacyjne szczegóły dotyczące tych tajnych rozmów.

Tygodnik paryski stwierdza, że rozmowy nastąpiły po uprzednim porozumieniu się ks. Wali z królem Jerzym i premierem brytyjskim Mac Donaldem. Z okazji tych rozmów wreczyli Anglijcy Herriotowi tajne dossier, zawierające materiały wywiadowcze brytyjskiego wywiadu „Intelligence Service”. Są to materiały, zebrane przez wywiad angielski na tery-

torjum Wolnego Miasta Gdańska i na pograniczu niemieckim.

Jak wynika z tych materiałów angielskich zagrożenie Polsce ze strony Niemiec nagle zaskoczenie na Pomorz, przyciem „Intelligence Service” stwierdza de facto idące przygotowania Niemiec w tym kierunku.

Dossier złożone Herriotowi łącznie z rozmową pomiędzy ks. Wali, prezydentem Francji i prezydentem Herriotem wywołało niezwykłą sensację w wysokich kołach rządowych Francji i będzie rozpatrywane natychmiast w Radzie ministrów oraz na najwyższej radzie obrony państwa.

Jak się okazuje pod wpływem tych rozmów i rewelacyjnych materiałów złożył Herriot swoje oświadczenie, komunikując, iż nie widzi obecnie możliwości zredukowania budżetu wojskowego Francji, a to ze względu na wielkie niebezpieczeństwo zagrażające tak Francji, jak i jej sojusznikom ze strony Niemiec.

Hoover za rewizją długów wojennych

Kandydacki program prezydenta.

Waszyngton. — Prezydent Hoover wygłosił wielką mowę polityczną, w której zgłosił swoją kandydaturę przy wyborach jesiennych na prezydenta Stanów Zjednoczonych. W wywodach swoich prezydent Hoover rozwinął swój program polityczny w 20 punktach.

Najbardziej jej znaczeniem jest przytem, iż zgłosił on gotowość Ameryki do podjęcia rewizji długów wojennych, która polegać ma na takich podstawach strony dłużniczej, któreby Ameryka mogła zaakceptować. Prezydent Hoover podkreślił przytem, iż Ameryka trwa dalej na swoim dawnym stanowisku i że zgadza się wprowadzić na rewizję długów, a nie ich zupełne skreślenie. Amerykanie bowiem nie mogą wziąć na siebie całego ciężaru.

Hoover wyraził przytem nadzieję, że oszczędności uzyskane przez państwa europejskie przez ograniczenie zbrojeń będą mogły być wykorzystane dla wyrównania długów państw europejskich wobec Ameryki.

Hoover przeszedł następnie do kwestii alkoholowej, opowiadając się za rozwiązaniem kompromisowem, któreby pozwoliło poszczególnym stanom na noszenie prohibicji.

Przechodząc od spraw gospodarczych stwierdził Hoover, że Ameryka przechodzi od trzech lat kryzys, jakiego nie przeżywała od czasu wojny domowej w r. 1865. W pierwszym okresie przesilenie gospodarcze zostało wywołane wskutek nieobliczalnej ekspansji gospodarczej i spekulacji. Przed 18 miesiącami istniała wprawdzie nadzieja, że kryzys uda się pow-

strzymać, jednak Europa okazała się niezdolną do pokonania trudności. Europa zapomniała bowiem o niezabliźnionych ranach z czasów wojny światowej. Przyczyna niepewności politycznej, jaka zapanowała w Europie, są traktaty pokojowe(?). Obawa i wzajemna nienawiść popychają państwa europejskie do zwiększenia swych zbrojeń.

Pod koniec mowy oświadczył Hoover z naciskiem, że Stany Zjednoczone trwać będą nadal na swym stanowisku i nie uznają żadnych zmian terytorjalnych, dokonanych przez naruszenie traktatów pokojowych. W okresie kryzysu Stany Zjednoczone gotowe są na zasadzie paktu Kelloga omawiać z innymi państwami aktualne zagadnienia, jednak Stany Zjednoczone nie wezmą nigdy udziału w takim pakcie, któryby związał je na przyszłość, względnie któryby przewidywał utrzymanie pokoju przy pomocy aktów wojennych.

ZNAWA Z TANIOŚCI I SOLIDNOŚCI

FIRMA

Dom Pończoch, Bielizny i Manufaktury

(I. RZĄSINSKI)

CZĘSTOCHOWA, II-GA ALEJA Nr 29.

Polecą: po najtaniejzych lecz iście stałych cenach. Jedwabie wełny morderkowe i sukniowe alpagi, płótna Zyrardowskie, Widzowskie i Inne, koce, koldry watawowe, podpinkki, kapy i firanki. **Dział pończoch i bielizny męskiej bogato zaopatrzone. Przyjmujemy koldry do przeróbki i z powierzonych materiałów.**

PRZEZ NIEBIESKIE OKULARY. :: :: ::

W Częstochowie, jak się przekonałem, zamieszkuje wielu emerytów, których sprowadził do naszego miasta kult dla Jasnej Góry. Jeden z nich, bardzo miły i jeszcze dość zwany starszkiem, mając wiele czasu, po codziennym wstuchaniu Mszy św. w Kaplicy i spożyciu śniadania, jeżeli pogoda dopisuje, odbywa stale ulubione wędrowki po Klasztorze, walach i najbliższej okolicy Jasnej Góry.

— Nie zapuszczam się zbyt daleko, chociaż czuję się jeszcze tak dobrze, żebyim młodszego przęcał, ale wolę się nie forsować, — oświadczył mi z wesolą miną, kiedy przyglądaliśmy się, jak robotnicy odkrywali z desek nowozbudowane, wielkie betonowe schody u wylotu Alei Sienkiewicza.

Na zwróconą przezemnie uwagę, że przez zbyt płaskie wyrównanie placu pod Szczytem, gdy się patrzy wprost ze schodów, doznaje się wrażenia, jakby mury Klasztoru zostały nieco obniżone, mój rozmówca energicznie zaprzeczył.

— Trzeba umieć patrzeć — rzekł z przekonaniem — ja tu od samego rozpoczęcia robót pod Jasną Górą wciąż się kręcę i znam każdy ułożony kamień i zwieszoną furę ziemi. Jest to, — ciągnął dalej — projekt architekta Szyszkobohusza i tak konstruowany, żeby jak najlepiej uwidatnić okazałość Klaszto-

ru JasnoGórskiego. Gdy się naprzykład patrzy z mostu kolejowego, widzi się Jasną Górę niemal w całej okazałości, lecz w miarę zapuszczania się w Aleję powoli nikię z horyzontu, a już w Alei Sienkiewicza całkiem jej nie widać. Dopiero przy zbliżaniu się do podnóża Jasnej Góry, powoli z cieniu drzew wyłania się najpierw Szczyt, a już za chwilę ukazuje się oczom w pełni swej wspaniałej struktury cały Klasztor.

Wzniesione zaś schody do zrównanego placu w dalszym ciągu nęca widza, by się na nie dostać, a gdy się już stanie na najwyższym stopniu, wówczas osiąga się całkowity efekt, gdyż wydaje się, jakby człowiek stanął już we wnętrzu zabudowań, pomimo, że ma cały widok Jasnej Góry na oczach.

Jeżeli zaś chodzi o wykonanie tego potężnego dzieła uporządkowania podjasnogórza, to sprawa ta jest wielką zasługą Zarządu Miasta, który nie szczędził wielkich kosztów i włożonej pracy. Wprawdzie długo to trwało i kto wie, kiedy byłibyśmy ujrzeli Jasną Górę w tem obramowaniu, jak obecnie, gdyby nie zbliżający się jubileusz 550-letnia sprowadzenia Cudownego Obrazu. W każdym razie chlubnie to świadczy o energii właściciwych czynników, że pomimo tak ciężkich czasów, podjęte dzieło na termin wykonano. Wprawdzie ludzie dobrzej woli podjęli ostatnio akcje pomocy na cele, związane z uporządkowaniem podjasnogórza, lecz zebrano na ten cel fundusze, to kropla

DŹWIĘKOWY TEATR „ODEON”

Dzisiaj i dni następnych
Nowy przełom twórczości polskiej!
Największy i najnowszy dźwięk. polski!

ROK 1914

W rolach głównych:
JADWIGA SMORSKA
Witold Conti i Bazyl Sikiewicz.
Chóry Dnia i Kubańskich Kozaków

Wejście dla młodzieży dozwolone. Ceny miejsc z powodu kolosalnych kosztów nieco podwyższone. Ostatni seans punktualnie o 10 wiecz. Szczegóły w afiszach.

TELEGRAMY

POLSKO-FRANCUSKIE POROZUMIENIE HANDLOWE PODPISANE.

Paryż. — Rozmowy prowadzone między delegacją polską i francuską na temat szeregu zagadnień gospodarczych, interesujących oba kraje, zakończyły się pomyślnie.

W piątek, we francuskim ministerstwie przemysłu i handlu podpisano polsko-francuskie porozumienie handlowe, ułatwiające napłynięcie sprawy, dotyczące wzajemnych obrotów handlowych między obu krajami.

AKCJA PRZECIW KOMUNISTOM.

Berlin. — W całej Rzeszy odbyła się w dniu dzisiejszym na wielką skalę zakrojona akcja przeciwko organizacjom komunistycznym i komunizującym. — I tak w godzinach popołudniowych zjawili się przed centralą komunistyczną w Berlinie większy oddział policji na kilku samochodach. Urzędnicy policyjni przeprowadzili rewizję w biurach t. zw. domu Karola Liebknechta oraz w biurach komunistycznych związków zawodowych. Rewizje po zostały naogół bez skutku. Kilku funkcjonariuszy partyjnych zostało aresztowanych.

Również w Hamburgu odbyły się podobne rewizje w lokalach komunistycznych oraz w redakcji komunistycznego dziennika „Hamburgier Volkszeitung”. O wynikach tych akcji policyjnych, które odbyły

się również w całym szeregu innych miast policja nie wydała żadnego komunikatu. **O UZBROJENIE GWARDJI HITLERA.**

Monachjum — Katolicka prasa bawarska donosi, że Hitler zwrócił się do władz bawarskich z wnioskiem o zezwolenie na noszenie broni palnej jego gwardji przybocznej. Straż przyboczna Hitlera składa się z 15 specjalnie zaufanych bojówkarzy, którzy towarzyszą Hitlerowi we wszystkich jego podróży i występach. Ponieważ dyrekcja policji w Monachjum odmówiła zezwolenia, bojówkarze udają się do Oldenburga, gdzie rząd składający się z niemiecko - narodowych i hitlerowców, przyrzeka udzielić odpowiedniego zezwolenia.

MONOPOL HANDLU ZBOŻEM WE FRANCJI.

Paryż. — Francuskie organizacje rolnicze są obecnie bardzo zaniepokojone spadkiem cen zboża na rynkach francuskich, które spadły o przeszło 33 proc.

Zwrócili się one do rządu z prośbą o powzięcie kroków, któreby ułżyły tej sytuacji, oraz na przeprowadzenie ścisłej kontroli giełdy towarowej i handlu zboża, dalej udzielenie ulg w sprawie otrzymania kredytów rolniczych, zakupienia zboża ze strony rządu na cele wojskowe.

Gdyby zabiegi te okazały się bezskutecznymi, nie wyaha się rząd przed ustanowieniem oficjalnych cen zboża i stworzenia państwowego monopolu.

Ojciec św. przeciw projektowi ustawy małżeńskiej w Polsce.

Citta del Vaticano. — Kat. Aj. Prasowa donosi, że w czasie audjencji nauczycielek polskich w Watykanie w dn. 9 bm. Ojciec św. wygłosił przemówienie, wyrukowane następnie w „Osservatore Romano”.

Papież podkreślił, iż praca nauczycielek może być zestawiona z prawdziwym i istotnym kapłaństwem, poczem zaznaczył, że korzysta z okazji, aby dać wyraz głębokiemu bólowi z powodu pewnych projektów ustawodawczych w Polsce, sprzecznych z istotą małżeństwa chrześcijańskiego i pociągających za sobą konsekwencje wrogie moralności i religji. (Idzie o znany projekt prawa małżeńskiego, opracowany przez komisję kodyfikacyjną).

Papież przypomniał obowiązek kulturowania w młodych duszach miłości do wiary katolickiej. Nauczycielki winny często mówić młodzieży o pełnej chwale przy stolicy apostołskiej na tytuł „semper fidelis”, tytuł, którego Rzeczpospolita powinna tembardziej strzec i bronić: im większe są niebezpieczeństwa, jakie jej zagrażają.

CHŁOPI UKRAIŃSKY WALCZA Z KOLCHOZAMI

Moskwa. — Mokiewski korespondent pisma „Sojcal-Wiestnik” donosi, że sytu-

snej Górze, wraz z napływem wielkich mas patników, ściąga do Częstochowy cała falanga obcych sprzedawców, do różnych przekupniów, kramarzy, zawodowych wyszykiwaczy, najróżnorodniejszych aferzystów z loterjami na czekoladę, cukierki i t. p. Napływ tego rodzaju ludzi jest tak liczny, że miejscowemu kupiectwu i kramarstwu w tym natłoku obcych przybyszów, wysuwających się zwykle na pierwsze miejsca, ginie jak w weźbranej fall. A wszystko złe, co z wzajemnych nietyfornnych tranzakcji wynika, całe odium w takich wypadkach przypisywane jest miejscowemu kupiectwu i kramarstwu, gdyż ceny na tym terenie za jeden i ten sam przedmiot wahają się zwykle od 10 gr. do całego złotego. Lecz najgorzej na tem wszystkim wychodzi ci, co przyszli z pieśnią na ustach w znoju i trudzie.

Przybyli, by złożyć hold Panience Częstochowskiej, by po żarliwej modlitwie i niewygodach podróży zanieść do domu i swych najbliższych pamiątkę z tego miejsca świętego, jednak zostali okłamani, okradzeni i w swych uczuciach i wierzeniach znieważeni.

Wdzięczna więc rola przypada tu miejscowemu społeczeństwu zwracać pilnie uwagę na wszelkie tego rodzaju wykroczenia i nie tylko w imię gościnności czuć i nieść w miarę możliwości pomoc rzeczywiste szerzydzwonemu, ale uczciwie współdziałać z odnośnymi władzami porządku i bezpieczeństwa publicznego. I g r e k . j

Dźwiękowe „GRAND-KINO”

DZIŚ I DNI NASTĘPNE. W dniu uroczystego 550-lecia Jubileuszu Jasnej Góry! W dwunastą rocznicę świętowania „Cudu nad Wisłą” 10-ciu z Pawiaka... Najważniejszą z operetek filmowo-dźwiękowych. Począłek wiosny...

agenta zaliczkę 1000 franków. „Matin” zaznacza w związku z tą aferą, że założona przez Jeusseta partja autono...

W HISPANJI ZNOW PŁONA KOŚCIOŁY. Grenada. — Nocy ubiegłej ekstrenieści podpalili klasztor św. Tomasza i kościół św. Mikołaja.

Madryt. W Sewilli napadł tłum na dwa nacięte lokale kół, nastrojonych monarchistycznie. Podpalono także kilka domów. Między tłumem i policją „przyszło w związku z tem do starcia...”

Liczba ofiar rewolty w Madrycie powiększyła się do 14 zabitych.

PIERWSZY SAD DORAŻNY W GLIWICACH. Gliwice. — W najbliższych dniach odbędzie się pierwszy sąd dorażny w Gliwicach na Śląsku Opolskim.

TRZĘSIENIE ZIEMI POD SMYRNĄ. Konstantynopol. — Silne trzęsienie ziemi nawiedziło Murłę niedaleko Smyrny. Trzęsienie to zniszczyło 87 domów.

NARADA GOSPODARCZA RZĄDU W WILNIE.

Wilno. — W sobotę przybywa do Wilna premier Prystor oraz wice minister W. R. O. P. ks. Zongołowicz, który obecnie bawi w Druskienikach.

W Wilnie ma się odbyć narada w sprawach gospodarczych. Nie jest wykluczony udział Marszałka Piłsudskiego.

Uroczystości w Ossowie

Warszawa. — W roku bieżącym rocznica bitwy pod Ossowem święcona będzie wyjątkowo podniosła, a mianowicie: w dniu 14 b. m. odbędzie się uroczyste wprowadzenie obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej do kapliczki nowowzniesionej na mogile poległych...

W drugi dzień, t. j. 15 b. m. odbędzie się doroczny obchód z uroczystą Mszą św., odprawiona w wyżej wymienionej kapliczce przed obrazem w przeddzień wprowadzonym. Wiele organizacji i stowarzyszeń zgłosiło już udział w tej uroczystości oddania hołdu Bogarodzicy i uczczenia wielkopomnej rocznicy „Cudu nad Wisłą”.

KTO CHCE ZAROBIC niech się zgłosi zaraz do „Renomy”, II Aleja 21.

BIURO DZIENNIKÓW I OGŁOSZEŃ „RENOMA” właśc. MARJAN ZUKOWSKI Częstochowa, Aleja Nr. 21, Tel. 448. Wielki wybór pocztówek Klasztoru Jasnogórskiego i Częstochowy. Przyjmuje: Ogłoszenia do wszystkich pism krajowych i zagranicznych. Poleca: Dzienniki i czasopisma krajowe i zagraniczne. Sprzedaje: Wyroby tytoniowe, papierosy oraz znaczki siemlowe, pocztowe, weksle i t. p. Obsługa solidna i szybka.

acja na Ukrainie, w dalszym ciągu przedstawia się fatalnie. Utworzyły się tam od działy włościaczn bezrobotnych, które przeciągają od wsi do wsi, niszcząc zasiewy rolne. Brygady te zbierają się do kołchozów, ścinają kłosa zboża, pozostawiając słomę na pniu. Napady brygad włościacznich na Ukrainie przybierają rozmiary coraz większe.

Delegaci szturmówek Hitlera u kanclerza Rzeszy.

Berlin. — Kanclerz von Papen przyjął dziś delegację nacjonal-socjalistów, złożoną na tym razem z przedstawicieli „brązowej armji”, a to pik. Röhma i przywódcy szturmówek berlińskich hr. Hellendorfa. Przywódcy szturmówek hitlerowskich zakomunikowali kanclerzowi von Papenowi, iż Hitler nie może zrezygnować ze swego żądania kandydowania na szefa rządu Niemiec.

W odpowiedzi na to oświadczył W. Papen podkreślając, iż przemawia obecnie w imieniu prezydenta Hindenburga, że dezygnowanie Adolfa Hitlera na kanclerza Rzeszy jest w obecnej chwili niemożliwe.

Mimo to w dniu jutrzejszym Adolf Hitler przyjęty będzie u kanclerza Rzeszy. Sytuacja przesileniowa staje się jednak coraz bardziej krytyczna. W związku z wypadkami dnia dzisiejszego wywołał szczególną sensację w kołach politycznych fakt, że zapowiedziana na poniedziałek konferencja przedstawicieli centrum niemiecko-narodowych i nacjonalistów, na której omawiane miały być kwestje pruskie, nie odbędzie się. Jak się okazuje — tak hitlerowcy, jak też niemiecko narodowi zakomunikowali frakcji centrowej, iż nie mogą w poniedziałek zjawić się na konferencji.

HITLER FINANSOWAŁ ZAMACH W BRETONJI.

Paryż. — Śledztwo w sprawie zamachu bombowego na pomnik zjednoczenia Francji z Bretonją w Rennes, ujawniło sensacyjne szczegóły. Grupa separatystów bretońskich utrzymywała łączność z Hitlerem. Francuskie władze bezpieczeństwa aresztowały 7 separatystów bretońskich, których oskarża o udział w zamachu.

Przywódcą separatystów bretońskich, malarz Jeusset zaznaczył wczoraj przed sądem śledczym, że otrzymał pieniądze od Hitlera. W marcu r. b. spotkał się w Paryżu z zaufanym wysłannikiem Hitlera, z którym omawiał sprawę poparcia ruchu separatystycznego w Bretonji. Podczas rozmowy, miał Jeusset oświadczyć agentowi Hitlera, że jeżeli ruch ten uzyska poparcie wówczas wpływ jego odbije się netykly w życiu politycznym Francji, ale i za granicą.

„Dźwiękowy Kino-Teatr „Nowości” Najpotężniejszy twór techn. i geniuszu ludzk. Dla miłości kobiety i ojczyzny (czyli plan W.) Realizator Wiktor Saville, w rolach głównych Brian AHERNE i Magdalena CAROLL. Szczęśliwy w atakach. 49 gr. Tylko 10 lewym przedstawianiu. W niedzielę 16 sierpnia o g. 15.30, w poniedziałek 16 sierpnia o 13.30, we wtorek 15 sierpnia o 3 p. 49 gr. JANKO MUZYKANT W roli głównej: Marja Małachowa, Adolf Dymasz, Kasiemiera Krakowiak, Witold Conti. Rzecz. w af.

MYDŁO Kollontaj jest lepsze... Z PRALNĄ pierze, chroni, oszczędza 20% DYREKCJA Gimn. Żeńskiego Stow. „NAUKA i PRACA” w Częstochowie, Jasnogórska 30, tel. 3-35. Zawładania, że zapisy nowowstępujących i dawnych uczennic przyjmowane będą od dn. 16-go sierpnia b. r. od godz. 10 od 13 i od 15 do 16 do wszystkich klas Gimnazjalnych, oraz do młodszych się otworzyć oddziałów I, II, III i IV szkoły powsze hnej, jak również do klasy I-szej z programem V oddziału szkoły powszechnej.

KRONIKA

Niedziela 14 SIERPIEŃ Dziś — Wig. Euzeb. Jutro — Wniebowzięcie N.M.P. Wschód słońca o godzinie 4.29 Zachód — 19.08 Kalendarz historyczny: Bolesław Błhoryj zdobywa Kijów w 1018 roku.

— Święto Wniebowzięcia Najświętszej Marij Panny. W poniedziałek, dn. 15 b. m., przypada uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Marij Panny, obchodzona wielkim dorocznym odpustem na Jasnej Górze. Na dzień ten rok rocznie ściągają liczne pielgrzymki z najodleglejszych zakątków kraju. Szczególnie zaś w tym roku zjazd pielgrzymek będzie liczny, gdyż ze świętem Wniebowzięcia zbiega się tak że wielka uroczystość Jubileuszu 550-lecia sprowadzenia Cudownego Obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej i 12-ej rocznicy odparcia najazdu bolszewickiego, to też na tę intencję odbędzie się uroczyste nabożeństwa dziękczynne, połączone z procesją i wystawieniem Najświętszego Sakramentu.

Niewątpliwie cała katolicka ludność Częstochowy, hołdując tradycyjnemu zwyczajowi, urządzi w poniedziałek wieczorem iluminację okien, iżby w dniu święta Matki Boskiej i rocznicy „Cudu nad Wisłą” nadać miastu naszemu uroczysty wygląd.

Program uroczystości na Jasnej Górze oraz powitania p. Prezydenta.

Szczegółowy program uroczystości Jubileuszowych na Jasnej Górze w dniach 13, 14 i 15 sierpnia r. b. oraz porządek powitania p. Prezydenta Rzplitej w Częstochowie zamieściliśmy na stronie 9-iej niniejszego numeru naszego pisma. — Z Komitetu Obchodu Jubileuszowego, Komitet Obchodu Jubileuszowego zawiadamia pp. członków Komitetu, że w biurze Komitetu są do odebrania karty uczestnictwa w uroczystościach Jubileuszowych oraz odznaki członkowskie, po

które można się zgłaszać dziś do godz. 5-ej po poł. Wszyscy członkowie Komitetu prosze ni są o przybycie na zbiórkę przy bramie Komitetowej w dn. 14 b. m., t. j. w niedzielę o godz. 16.30. Strój wizytowy. W sobotę o godz. 5-ej po poł. nastąpi otwarcie wystawy kościelnej, na które Zarząd wystawy uprzejmie zaprasza pp. członków Komitetu.

— Wizyta p. Prezydenta u J. E. ks. Biskupa Kubiny. W poniedziałek o godz. 4. 30 po poł. P. Prezydent Rzeczypospolitej złoży wizytę J. E. ks. biskupowi Kubinie. Po skończonej wizycie nastąpi objazd P. Prezydenta.

— Gen. Małachowski w Częstochowie. Na granicy województw kieleckiego i łódzkiego, z którą zbiegają się granice naszego powiatu, P. Prezydenta Rzeczypospolitej powitają p. starosta Kühn i dowódca O. K. IV Łódz gen. Małachowski. Porządek podjęcia uroczystości na Jasnej Górze.

Ks. Z. Sędzimir Mistrz Ceremonjału na Uroczystościach Jasnogórskich 14 i 15 sierpnia, prosi Panów Reprezentantów, Gości, Członków Komitetu — zaopatrzonych w Komitecie Jubileuszu, Aleja 64 — w karty uczestnictwa — o ściśle zachowanie oznaczonych w programie terminów. O godz. 18.30 względnie o 19, dnia 14-go po wejściu Pana Prezydenta Państwa do Bazyliki należy zatrzymać się w prezbiterjum przed balustradą. Najbliższa świąta, Panowie Przedstawiciele Rządu towarzyszyć będą Panu Prezydentowi do Kaplicy Matki Boskiej, przez Kaplicę, Salę Ryckarską do wejścia za kłauzurę. Reszta Panów Reprezentantów, Gości i Komitetu czekają na powrót Pana Prezydenta do Bazyliki ku Ołtarzowi. W procesji Eucharystycznej, która się zaraz zaczyna — uczestniczą za świętą i

najbliższem otoczeniem — ci Panowie, którzy posiadają białe karty uczestnictwa, Korpus Oficerski, następnie uczestnicy z kartą kremową — wreszcie pluton straży porządkowej i publiczności.

Taki sam porządek w procesji dnia 15.8. Przybyć należy o godz. 9.30 rano do Kaplicy Matki Boskiej i stanąć po obu stronach przed prezbiterjum (drzwi kraty). W procesji z Cudownym Obrazem należy uczestniczyć jak wyżej. Panów obowiązują strój galowy, przynajmniej wizytowy.

— Delegacja Belza na uroczystościach w Częstochowie. Jednym z podniosłych momentów uroczystości jubileuszowych, będzie wręczenie przez delegację miasta Belza Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej artystycznie wykonanego rymografu pamiątkowego.

Delegacja Belza przybywa do Częstochowy w celu podkreślenia węzłów, łączących jej rodzinne miasto z Jasną Górą, bo oto w r. 1377 podczas wyprawy ruskiej kr. Ludwik Władysław ks. Opolski zdobył Belz i przewiózł stamtąd na Jasną Górę słynący cudami obraz Matki Boskiej

Wystawa Kościelna w gmachu przyklasztornym.

W tej chwili urządzanie wystawy dobiega końca. Widać ciekawe eksponaty i piękne stoiska. Tanie wejście, bo 30 groszowe, dadzą możność nawet biedniejszym na jej zwiedzenie.

Otwarcie wystawy zapowiedziano na godz. 5-ą po południu dn. 13 sierpnia. Wy stawa ta trwać będzie do 15 września.

— Uroczystości Jasnogórskie przez radio. Z okazji uroczystości Jubileuszowych na Jasnej Górze, wszystkie rozgłoszenie w Polsce będą transmitowały w nie dzielę o godz. 19.15, a w poniedziałek o godz. 9-ej rano nabożeństwa i przemówienia z Jasnej Góry.

— Z karty załobnej. W dniu dzisiejszym rozstała się z tym światem s. p. Jadwiga Janina Białkowska, obywatelka m. Częstochowy, przewodnicząca Narodowej Organizacji Kobiet.

Ś. p. zmarła była znaną na gruncie miejscowym działaczką społeczną i cieszyła się powszechną sympatią w kołach licznych znajomych.

Zmarłej patriotce niechaj ziemia lekka będzie!

Sklepy będą otwarte podczas świąt 14 i 15 bm. w Częstochowie

Za zezwoleniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Duchowieństwa, z powodu dużego napływu pielgrzymów do Częstochowy, wszystkie sklepy spożywcze, kolonialne, jadalnie i t. p. zakłady gastronomiczne mogą być otwarte w dniach 14 i 15 b. m. przez cały dzień z wyjątkiem godzin nabożeństwa t. j. od 10^{1/2} do 12^{1/2} w południe. Wszelkie inne sklepy mogą być otwarte w dniach 14 i 15 b. m. od godz. 13-je do 18-5j.

— 35 specjalnych pociągów do Częstochowy. Do Częstochowy w związku z wyznaczoną na 14 i 15 bm. uroczystością 550-lecia cudownego obrazu Matki Boskiej na Jasnej Górze wybierają się takie

Nabożeństwa Prawosławne. W Kaplicy przy ul. Waszyngtona № 42. w niedzielę dnia 14 sierpnia o g. 6 i pół w. w poniedziałek 15 sierpnia o g. 10 i pół rano. ZARZĄD.

Aparaty Kinowe „Pathé” dlaStowarzyszeń, Związków religijnych i wędrownie Stanisław Uchnast CZĘSTOCHOWA, Aleja № 21. Demonstracja na wystawie.

tlumy wiernych, iż kolej postanowiła uruchomić do tej stacji 35 pociągów specjalnych z różnych stron Polski. Ponadto uruchomiony będzie do Częstochowy cały szereg t. zw. pociągów bisowanych.

Ministerstwo komunikacji wydało dyrekcją kolejowym polecenie, aby na wszystkich stacjach, gdzie zabuduje tego potrzebą, dawano wagony osobowe do dyspozycji grupom podróżnych, udających się do Częstochowy.

— **Od Redakcji.** Z powodu przypadającego na poniedziałek, święta Wniebowzięcia Najśw. Maryi Panny, następny numer naszego pisma ukaże się we wtorek o zwykłej porze.

Dzisiejszy numer „Gońca Częstochowskiego”, poświęcony Jubileuszowi 550-lecia sprowadzenia Cudownego Obrazu Matki Boskiej na Jasną Górę, barwnie ilustrowany, zawiera 10 stronich druku i kosztuje tylko 10 groszy.

— **Otwarcie wystawy chałupniczej w niedzielę.** Zarząd Towarzystwa Popierania Kultury Regionalnej w Częstochowie komunikuje, że dnia 14 b. m. w niedzielę o godzinie 13-tej odbędzie się otwarcie Wystawy Chałupniczej w gmachu Muzeum Towarzystwa w parku Staszycza. Zarząd niniejszym zaprasza wszystkich interesujących się wystawą o zaszczycenie tej uroczystości swoją obecnością.

— **Kwesta uliczna na L. O. P. P.** W dniu 15 b. m. odbędzie zbiórka na ulicach miasta, na cele L. O. P. P., którą urządza miejscowy Komitet Powiatowy. Ideologia Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej jest w naszym społeczeństwie tak popularna, iż należy mieć nadzieję że każdy obywatel złoży do puszek choć najskromniejszy datek.

Z najbliższych ale licznych ofiar na ten cel L. O. P. P. będzie w możności prowadzić swe ciężkie lecz niezbędne zadania t. j. przygotowanie ludności do obrony swego życia i mienia w razie wojny.

— **Biurowo informacyjne na dworcu kolejowym.** Ze względu na masowy napływ pątniczki do Częstochowy, miejscowe władze kolejowe utworzyły specjalne biuro informacyjne dla podróżujących, które jest czynne bez przerwy w dzień i w nocy na dworcu kolejowym pokój Nr. 3.

Informacje

dla przyjeżdżających do Częstochowy.

Poniżej podajemy wykaz i dokładne adresy najważniejszych biur i instytucji w Częstochowie:

Kuria Biskupia, P. Marji 54, tel. 590.
Centr. Akcji Katolickiej, P. Marji 64, tel. 710.
Starostwo — ul. Gen. Dąbrowskiego 4, tel. 157.
Komenda Policji — Lublińska 14 (obok parku), tel. 83.
I Komisarjat Pol. Państw., Aleja Wolności 10, tel. 343.
II Komisarjat Pol. Państw., Narutowicza 15, tel. 109.
Wartownia Pol. Państw., Stradom, Główna 64, tel. 511.
Wartownia Pol. Państw. — Ost. Grosz, tel. 295.

Szpitałe:

Szpital Najśw. Marji Panny — Aleja 17, tel. 66.
Szpital dla zakazanych — Chłopińskiego 90/98, tel. 306.
Szpital przy ul. Wieluńskiej.
Szpital chorób wewn., Waszyngtona 48.
Pogotowie Kasy Chorych, ul. Mickiewicza tel. 614.
Poczta — ul. Śląska róg Kopernika (Centrala).
Filja poczty Nr. 3, ul. Katedrańska.
Filja poczty Nr. 5, ul. 3-go Maja.
Biuro sprzedaży biletów kolejowych „Orbis”, Piłsudskiego 7.

Pogotowie Pol. Cz. Krzyża.

Na czas trwania uroczystości jubileuszowych miejscowy oddz. Pol. Cz. Krzyża zorganizował w 3-ach punktach miasta pogotowie ratunkowe, w których będą stale dyżurnymi lekarze względnie wyszkolona obsługa sanitarna.

Punkt 1-szy z dyżurnym lekarzem, dwoma siostrami i harcerzami mieści się w wewnętrznych zabudowaniach klasztoru.

Punkt 2-ty w specjalnym namiocie na placu Jasnogórskim obok parku Staszycza.

Punkt 3-ci na dworcu kolejowym.

Wszystkie 3 punkty pogotowia zaopatrzone zostały z niezbędnej materjały opatrunkowej, no sze do przenoszenia chorych i odpowiednio wyszkolonych harcerzy z drużyn ratowniczych. Do powyższych więc 3-ach punktów sanitarnych należy kierować osoby, któreby uległy zastożeniu lub nagłej chorobie w czasie uroczystości.

Co zwiedzać w Częstochowie?

W klasztorze: Kaplice z Cudownym Obrazem M. Boskiej, Skarbiec, biblioteka, rektarż, sala rycerska i wieża Jasnogórka.
Kościoły: św. Barbary, obok którego znajduje się studnia z udrwalającą wodą, stary kościół św. Zygmunta zbudowany w XIII wieku, oraz największą w Polsce katedrę p. w. św. Rodziny.
W mieście należy zwiedzić: wystawę kościelną w domu noclegowym obok klasztoru, obydwa piękne parki, oraz „Wystawę chałupniczą”, mieszczącą się w parku Staszycza w gmachu Muzeum filizentycznego.

ś. f. p.
z KUROWSKICH
JADWIGA JANINA BIAŁKOWSKA
Obywatelka m. Częstochowy i przewodnicząca Nar. Org. Kobiet
Opatrzona św. Sakramentami po długich i ciężkich cierpieniach zmarła dnia 13 sierpnia 1932 roku przeżywszy lat 54.
Wyprowadzenie drogi nam zwłok z domu żałoby przy ul. Ferdynanda Focha Nr. 66 nastąpi dnia 16 sierpnia o godz. 8.30 rano do kościoła parafjalnego św. Rodziny ślad po nabożeństwie, pogrzeb na cmentarzu na Kulach.
Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych, przyjaciół i znomych pogrzebi w nieutulonym żalu.
Mąż, siostry i siostrzeńcy.

W UZUPEŁNIENIU PORZADKU POWIATANIA P. PREZYDENTA RZPLITEJ dodany został punkt, że w poniedziałek dn. 15 b. m. o godz. 15 m. 45 odbędzie się zbiórka młodzieży szkolnej na odleku od placu Jasnogórskiego do pałacu J. E. Ks. Biskupa wzdłuż placu Kordeckiego do ul. św. Barbary, ul. Siedmiu Kamienic, ul. Lublińskiej i ul. Najśw. Marji Panny (III Aleja) po stronie numerów parzystych, a godz. 16 m. 40 wystąpienie ze szpaleru pod Jasną Górą i zbiórka wszystkich pocztów, sztandarowych w kolejnności przybycia, celem utworzenia szpaleru od pałacu J. E. Ks. Biskupa w stronę Nowego Rynku.

wie zawiadamia wszystkich druhów miejsc — **Zbiórka „Sokoła”.** Zarząd Okręgu Zw. T-wa Gimn. „Sokół” w Częstochowie, przyjeżdżających, że celem wzięcia udziału przez sokołstwo w uroczystościach jubileuszowych na Jasnej Górze oraz w związku z przyjazdem P. Prezydenta RZPLITEJ odbędzie się następująca zbiórka w Sokolni przy ul. 3 Maja Nr. 2 (dawniej Wieluńska); niedziela, dnia 14 — godz. 15, poniedziałek dnia 15 — godz. 8.30 i 17.30.

Na uroczystości nowyższe przybędzie prezes związku hr. Zamoycki ze sztandarem związkowym oraz spodziewany jest przyjazd sokołstwa z pobliskich Okręgów.

— **Studenti wojskowi francuscy.** W poniedziałek 15-go b. m. przyjadą do Częstochowy studenci Wyższej Szkoły Politechnicznej dla wojskowych. Tow. Przyjaciół Francji wraz z pp. oficerami polskimi zajmą się oprowadzeniem i przyjęciem ich. Jest to druga wycieczka francuska przyjmowana przez Tow. Przyjaciół Francji. Studenci uniwersytetów byli w ubiegłym czwartek i najniższe wynieśli wrażenie z Częstochowy. Należy się podziękowanie młodzieży akademickiej naszego miasta, która tak sympatycznie „udzieliła im w ten przyjęciu.

— **Z teatru Letniego w parku 3-go Maja** W sobotę o godz. 4.45 po poł. i o 7.45 wieczorem odbędzie się w teatrze Letnim dwa

przedstawienia pięknej sztuki religijnej Calderona: „Tajemnice mszy świętej”.
W niedzielę tylko jedno przedstawienie „Tajemnice mszy świętej”, początek o godz. 3.45 po poł., a w poniedziałek — o godz. 4.45 po poł.

— **Noce dyżuru aptek.**
W nocy z dnia 14 na 15 bież. miesiąca otwarte będą następujące apteki:
p. Kozerskiego — II-ga Aleja Nr. 26, oraz apteka na Ostatnim Groszu.

W nocy z dnia 15 na 16 bież. miesiąca otwarte będą następujące apteki:
p. Lesińskiego — ul. Wieluńska Nr. 46.
p. Monikowskiego — I-sza Aleja Nr. 14.
W nocy z dnia 16 na 17 bież. miesiąca otwarte będą następujące apteki:
p. Kozankiewicza i Frydrego, III Aleja 50.
Pienkowskiego i Reterskiego, Krak. 38.

— **Śmiertelny wypadek przy pracy.** We wsi Złochowice gm. Opatów 44-letni Jan Wójcik został porwany przez pas transmisyjny młockarni i uległ zmiżdżeniu klatki piersiowej. Przewieziony do szpitala Wójcik po kilku godzinach zmarł.

— **Zatrzymany za próbę wymuszenia.** Za usiłowanie wymuszenia pieniędzy na wodkę zatrzymany został Antoni Guzik.
— **Włamanie do sklepu rzeźniczego.** Stawiarski Antoni (Warszawska 104) zameldował policji, że w nocy na 13 bm. z jego sklepu rzeźniczego przy ul. Warszawskiej skradziono mu większą ilość wyrobów masarskich, wart. 250 zł.

— **Ujęty podczas oszukańczej gry w „trzy karty”.** W ub. piątek na gorącym uczynku oszukańczej gry w „trzy karty” zatrzymany został Chrzanowski Roman, zam. w Przedborzu, który przybył specjalnie do Częstochowy w celu uprawiania tego oszukańczego procederu.

— **Chłopiec pod kołami wozu.** W ub. piątek o godz. 12.45 na przejeździe kolejowym około fabryki „Częstochowianka” spadł z furmanki cęzarowej Zenon War-

daga, lat 7, i dostał się pod koła, wskutek czego odniósł ogólne obrażenia cieleśne.
— **Na „gape”.** Za jazdę pociągiem bez biletu zatrzymani zostali Henryk Dytlog, Leon Wróbel, Tadeusz Łukawski i Stefan Kłosiwicz, wszyscy bez stałego miejsca zamieszkania.

— **Kradzież z mieszkania.** Rak Władysława (Marysi 107) zameldowała policji, że z niezamkniętego mieszkania skradziono no jej dwie obrączki ślubne i pierścioneek, wart. 80 zł.

Ostatnie wiadomości.

REWIZJE W BERLINIE.

Berlin, 13.8. — Policja przeprowadziła szereg rewizji w biurach republikańskiego Reichsbanneru. Skonfiskowano kilka rewolwerów.

HITLER U HINDENBURGA.

Berlin, 13.8. — Ze strony urzędowej po twierdzenia, że Hitler dziś przyjęty zostanie przez prez. Hindenburga.

KRWAWA REWOLTA STUDENTÓW W CHILE.

Sant Jago de Chili, 13.8. — Około 400 studentów zajęło gmach uniwersytetu i ogłosiło utworzenie republiki cywilnej. Policja otoczyła gmach. Podczas starcia zabity został oficer policji.

London, 13.8. — Biuro Reutera donosi, że w wyniku strzelaniny między studentami a policją w Sant Jago de Chili było 8 osób zabitych i 30-rannych.

London, 13.8. — Donoszą z Sant Jago de Chili, że rewolta studentów została całkowicie stłumiona.

BOLIWJA SKONFISKOWAŁA KOSZTOWNOŚCI KOŚCIELNE.

London 13.8. — Parlament republiki Boliwji uchwalił ustawę o konfiskacie kosztowności kościelnych, a więc klejnotów, złota i platyny. Kosztowności te przechodzą na własność państwa i użyte mają być na zasilenie skarbu wojennego.

SEJM ZACZNIE PRACOWAC W PAŹDZIERNIKU.

Warszawa 13.8. — Wznowienie prac sejmju nastąpić ma w pierwszych dniach miesiąca października.

Zarząd Częstochowskiego Stowarzyszenia Właścicieli nieruchomości prosi swych członków o przybycie do lokalu, III Aleja nr. 49 w dniu 14 sierpnia o godz. 4 po poł., celem wzięcia udziału w powitaniu P. Prezydenta R. P. Polskiej i dostojników kościelnych.

— **Na nerwowe choroby i cierpiące psychicznie,** łagodnie działająca naturalna woda gorzka „Francuska — Józefa” przyczynia się do dobrego trawienia, daje im spokój, wolny od ciężkich myśli sen. Zadać w aptekach i drogeriach.

Mamy zaszczyt zawiadomić Sz. Publiczność, że w dniu dzisiejszym został otwarty **Bar i Kawiarnia p. l.**

„LOBZOWIANKA“

w Częstochowie, ul. Dąbrowskiego 1 (róg Aleji).

Poleca codziennie świeże i na miasto:

Śniadania, obiady, kolacje, dania gorące a la carte. Znakomite piwa i napoje.
Ceny bardzo niskie. Porcja mięsa gorącego od 40 gr. Lokal otwarty od 6 rano.

Polecając się łaskawym względem Sz. Publiczności

Z poważaniem

S. SZYMAŃSKI.

Ceny **KAROL JANKOWSKI i Syn** zniżone

FABRYKA SUKNA BIELSKO

Fabryczny skład Częstochowa, II-ga Aleja № 39.
rok założenia 1826.

Poleca na sezon jesienny i zimowy znane ze swej pierwszorzędnej jakości towary męskie, damskie i wojskowe oraz dla Wielebnych Księża, tudzież prawdziwie dywany Perskie pochodzące z wymiany towarowej BIELSKO (Polska) — TEHERAN (Persja)
Ceny zniżone.

Restauracja „WIR“ dawniej „Express”

w Częstochowie, Aleja Kościuszkii 1/5 (róg Aleji).

połącza:

znana od szeregu lat ze swej dobrotliwej kuchni. Bogaty wybór trunków krajowych i zagranicznych. Ceny b. przystępne! Obsługa szybka i uprzejma!
Codziennie koncertuje trio artystyczne pod dyr. p. Szuberskiego.

Mamy zaszczyt zawiadomić P. T. Szanowną Publiczność, że nie dawno otwarty zakład gastronomiczny

pod firmą

Bar „PRIMA“

Wydaje śniadania, obiady i kolacje, oraz dania. Zakąski gorące po 50 gr.

Do obiadu i kolacji przygrywa znakomite trio muzyczne.

Obsługa szybka i uprzejma. Kuchnia pierwszorzędną.

Z poważaniem

DYREKCJA.

PAMIĄTKI z JASNEJ GORY

wszelkiego rodzaju przedmioty religijne najkorzystniej jest kupować

w firmie

CZ. NOWICKI

Pamiętajcie więc na adres:

ul. 7 Kamieniec 29, róg ul. św.

Barbary, vis a vis Jasnej Góry.

PROŚBY do sądów, sprawy wekslowe i komornego zatwłwa tanio, biednym darmo, Warszawa 69. 1269

Najstarsze

Biuro Podań, Tłumaczeń i przesyłania na maszynach FRANCISZKA FRANCUZA

Częstochowa, II-ga Aleja Nr. 42 telefon 4-90.

Redaguje podania, Skargi, Apelacje do wszystkich władz i urzędów.

Tanio szybko i dokładnie.

Gaszą prągnięciem skutecznie
tylko napoje

Nektar Havay
Perta Leśna
Oranzada
Citronada
i Żórawinowa

wyrobu
REPREZENTACJI
Browaru OKOCIMSKIEGO
w Częstochowie, ul. Zielona 38, tel. 5-66.

Dźwiękowy TEATR „ODEON”
W sobotę 13 sierpnia o g. 12 w poł. W niedzielę 14 o g. 12:30 w poł. W poniedziałek 15 o g. 12 w poł. odbędzie się nadzwyczajne południowe przedstawienie Wielkiego niebawalego programu

SCOTLAND YARD (ORGANIZACJA) (DETYKTYWÓW)
Fotogeniczny dramat przestępcy, wybierającego między miłością, a wzięciem. Największa światowa sensacja dnia! Co każdy powinien wiedzieć? Co każdy musi poznać?

TAJEMNICA ŻYCIA (W PRZYRODZIE)
„MIŁOŚĆ”
Film ten ilustruje powstanie i rozwój życia na ziemi oraz powstanie człowieka.
Krzesła partiarowe na dzienne seansy tylko 48 groszy. Miejsce w loży 98 groszy.

Pierwsza w Polsce Chrześcijańska
FABRYKA WÓZKÓW DZIECIENNYCH, LALKOWYCH I MEBLI ŻELAZNYCH

„EDKA”
EDWARD KINDERMAN
Częstochowa, Aleja Wolności 12, telef. 3-41.
Poleca - po cenach najtańszych: wózki dzieciennie lalkowe i łóżka żelazne.
Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

SZKOŁA Powszechna Prywatna
Przedszkole **STANISŁAWY LIGĘZÓWNY**
w Częstochowie, Aleja Kościuszki 8 tel. 186,
Przyjmuje zapisy dzieci do wszystkich klas.
Kancelaria czynna codziennie od 10-14.

Zakład Mechaniczny, ul. Narutowicza Nr. 13 w podwórzu **W. ZEBROWSKIEGO**.
Przyjmuje wszelkie reperacje maszyn do szycia: krawieckie, damskie, do merełek, hańd, diurkarki, do skór, do pudełek (szycie drutem) reperacje aparatów kinowych i wszelkiego rodzaju automatów, maszyn do pianina, liczenia, oraz precyzyjne trygry i szyny. Reperacje optyczne, dentystyczne i maszyn do wyrabiania giż. 1960

Dr. med.
Józef Kluczewski
powrócił II Aleja 32.
Przyjmuje chorych w godz. od 9-jej do 11 1/2 i od 4 - 7.

Biuro „OBRONA” CZĘSTOCHOWA, Al. Wolności 27.
Załatwia wszelkiego rodzaju sprawy: sądowe, skarbowe, hipoteczne, ubezpieczeniowe oraz tłumaczenia itp. Godziny przyjęć od 9 do 17.

ZABAWA W KORWINOWIE.
Dziś, w Niedzielę, o godz. 2-jej p. odbędzie się zabawa ludowa przy stacji kolejowej Korwinów. Wstęp 30 gr. Czysty zysk na cele kulturalno-oświatowe T. U. R-a w Rakowie, Orkistra Rakowska.

SKŁAD WĘGLA
J. ROGOWSKI
ULICA KILIŃSKIEGO Nr. 6.
Dostawa Węgla w każdej ilości z pierwszorzędných kopalń.
Na miasto wysyłamy węgiel w koszach krytych siatkami a **Zł. 5,20 za 100 kg.**
Uprzejmie proszę o łaskawe zwrócenie uwagi na **znak firmowy** umieszczony na czapce sprzedającego.

OGŁOSZENIE.
Podajemy niniejszem do wiadomości, że w celu ułatwienia wszystkich spłaty zaległych opłat wodociągowo-kanalizacyjnych nie będą pobiera ne od dnia 16 do 31 sierpnia r. b. kary za zwłokę i koszty egzekucyjne od tych płatników, którzy ciążące na nich zaległości z tytułu opłat za wodę i kanały, oraz należności za wykonanie przyłączeń domowych uiszczą do kasy Wodociągów i Kanalizacji, ul. Katedralna 2, do wskazanego wyżej terminu.
Zaznacza się jednocześnie, że z dniem 1-go września 1932 r. wdrożone zostaną bezwzględne kroki egzekucyjne w stosunku do wszystkich płatników, którzy nie zapłacą zaległości.
Częstochowa, dn. 12.VIII 1932 r.
Wodociągi i Kanalizacja m. Częstochowy.

PARCELE BUDOWLANE przy ulicy Chłopińskiego Nr. 108 i Myśliwskiej na bardzo dogodnych warunkach Solawa

STANCJA
dla uczennicy na przystępnych warunkach pod solidną opieką. III Aleja nr. 53 m. 5. 1247

ŚLONECZNY
umeblowany pokój z odzielnym wejściem do wynajęcia. II Aleja 38 Ogładac od godz. 9-12 i od 7 wieczór. 1948

KUPIE
lokomobile 120-160 k. m. z parą przegrzaną. Oferty do „Gońca” pod „Lokomobila”. 1954

MIESZKANIE
stosunkowo, suche 4 pokoje z kuchnią z wygodami na najpiękniejszej ulicy do wynajęcia. Oferty do sklepu „Gońca” pod „Mieszkanie”. 1938

UBIKACJI
na sklep masarski z pracownią, mieszkaniem 2-3 pokoje poszukuję od zaraz. Oferty do sklepu „Gońca” pod „5 tys.”

KUPIE
urządzenie do sklepu spożywczego. Oferty do sklepu „Gońca” pod „U.”

PIERWSZORZĘDNA
pracownia sukien damskich A. Ofimanowej, ul. Warszawska nr. 43 front I piętro, wykonuje pierwszorzędną roboty podług najnowszych modeli. Wykonuje również fartuchy biurowe i szkolne. Ceny przystępne.

200 ZŁ. DAM
za wyrobienie mi posady dozorby w dużym domu lub fabryce. Oferty sklep „Gońca” pod 200 złotych.

ZGUBIONO.
kwiat lombardu Nr. 13893

RADJO! RADJO! PROFESOR
Reperacja i konserwacja matematyki przysparadjoaparatu, ładowania, wszystkich klas szkół latorów, montaż anten i przyjmuję **TEICHNER** Panny Marii 14, tel. 7-91 (wejście od ul. Wilsona).

DOM
10 mieszkań do sprzedaży. Cena przystępna. Wiad. ul. św. Rocha 29 gospodarz. 1219

WAŻNE DLA PRZYJEZDNYCH!!!
Wszystkie zdjęcia fotograficzne, grupy i pojedyncze, wykonujemy dla przyjezdnych na poczekaniu. — Zakład artystyczny „Stella” II-ga Aleja 33.

AKUSZERKA
Kolarczyk udziela porad, dla niezamężnych ustępstwa. ul. Piłsudskiego nr. 13/15 naprzeciw dworca. 1884

KUPIJE
meble, maszyny do szycia. Pisać Częstochowa, ul. św. Rocha 87 m. 2 Rynikowska. 1955

DO SAMOTNEGO
kupca potrzebna jest osoba inteligentniejsza do prowadzenia kuchni i gospodarstwa. Oferty dla „kupca” do sklepu „Gońca”.

ZGUBIONO
wzeksł na zł. 600 — z podpisem Władysława Koss i Stanisława Koss.

SZAFĘ
stół rozsuwany, biurko nowe i garderobę sprzedam. Ost. Grosz, ul. Ostrza nr. 4 dawniej Franciszkańska. 1950

SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY
z nieograniczoną odpowiedzialnością
LOMBARD
Aleja Kościuszki Nr. 2, dom własny.

podaje do wiadomości, że dnia 21, 22, 23 września r. b. odbędzie się w sali licytacyjnej Lombardu na II piętrze, licytacja nieopłaconych w terminie zastawów: instrumentów muzycznych maszyn do szycia, złota, srebra, platów, ubrań i innych przedmiotów.
Licytacja rozpocznie się o g. 12 rano i trwać będzie do g. 4 po poł.
Jednocześnie podaje się do wiadomości, że według istniejących przepisów, przedmioty ze szlachetnych metali nieposiadające cech Państwowego Urzędu Probierczego, będą odcenowane na koszt zastawodawcy.
Na 2 dni przed licytacją biuro Lombardu nieczynne.
Wykaz przeznaczonych na sprzedaż zastawów wywieszony będzie od 20 sierpnia r. b. w lokalu Lombardu i za inne zawiadomienia przesyłane nie będą.
ZARZĄD.

PAMIĄTKI JUBILEUSZOWE z Jasnej Góry, w dużym wyborze do nabycia w sklepie „Gońca” Aleja 26.

INTELEKTUJNY
mężczyzna potrzebny, praca na wyjazd. Należy posiadać 200 zł. Oferty do sklepu „Gońca” pod „Energiczny”.

ZGINAŁ
dowód osobisty wystawiony na imię Heleny Mastalerzowej. Znalazcę uprasza się o zwrot za wyodręgnięciem na ul. Jagiellońskiej nr. 3/5.

STANCJA
dla uczeni lub uczennicy pokojów dla nauczycielki i dziewcząt. Wypłaty 11-200 zł. Ciepła lub pianocielki z utrzymaniem nauca. Aleja nr. 79 m. 7.

TANIO
sprzedam bryczkę na gumach wóz, uprząż, radioparator, meble, krótkodługośćowa sprzedam za 55 kł. i kury rasowe. Lit. ty. z. Wiad. Biuro. R. siniec, Wręczycka 102.

SPRZEDAM
gospodarstwo 5 mórg 4.500 zł., dom 30 mieszkań 30 tys., placie tanie, dom 10 mieszkań 10 tys. zł. Stradom, Sabinowska nr. 113 Bozyk. 1951

DO WYNAJĘCIA
mały pokój z utrzymaniem. Raclawicka nr. 12 m. 14. 1944

ZGUBIONO
książkę Kasy Chorych Nr. 49980 na imię Otylia Nowacka. 1952

DOMEK
nowy murowany do sprzedaży, 5 ubikacji za 4 tys. zł. Zaczisze, ul. Rakowskiego nr. 9 Pytel.

DOM
4 pokoje, kuchnia, piękny ogród sprzedam za 9.500 zł. Dom nowy 8 ubikacji, ogród 17.000 zł. Gospodarstwo 11 mórg ziemi penceznej w jednym planie 12.000 zł. Wiad. „Renoma” Aleja nr. 21.

SPRZEDAM
domek ul. Chrobrego nr. 51. Cena przystępna.

DOM
piętrowy o 22-ach ubikacjach sprzedam róg ul. Piotrkowskiej i Ogrodowej nr. 46 — wiadomość na miejscu u właściciela domu. 1930

MAGIEL
w dobrym stanie do sprzedaży. Raków, ul. Towiańskiego 3 Olczak.

DAM
dobry procent i gwarancję Nr. 1 hipoteki temu, kto mi pożyczyci 6.000. Oferty zgłaszaj do sklepu „Gońca” pod „złoty 6.000”. 1932

OFICER
rezerwy z długoletnią praktyką biurową szuka posady kasjera lub magazyniera. Złoty kaucję. Oferty do sklepu „Gońca” sub „Kaucja”.

PLAC
do sprzedania. Wiad. ul. Focha nr. 44. 1252

POTRZEBNY
uczeń fryzjerski. Aleja Wolności nr. 28. 1972

SKLEP
spotyczy wraz z towarami sprzedam. Narutowicza nr. 64. 1976

MAGNETA, dynamomaszyn, urządzenia elektryczności samochodowej, motocyklowej i inne aparaty elektryczne naprawia pod gwarancją Zakład Elektromechaniczny J. Wyka II-ga Aleja nr. 28. U waga! Specjalne urządzenia dla remontów akumulatorów i ładowania.

PLACE
na Lisieńcu za Jasną Górą to jedyna gwarancja oszczędności. Nie będzie obawiał się snadku waluty i końca kryzysu, kupując jeszcze dziś z pozostałej niewielkiej ilości działki ziemskiej na Lisieńcu, która była, jest i będzie najpewniejszą lokatą oszczędności i zabezpieczyz swoją przyszłość, zwrost majątku i dach nad głową. Place bez długów i na spłaty sprzedaje na miejscu J. Kott.

SPRZEDAM
dom za 2500 zł. i plac Za cizze, ul. Długa nr. 9.

DO WYNAJĘCIA
dwa pokoje z kuchnią z wygodami, dwa pokoje z kuchnią oraz pokój umeblowany z osobnym wejściem. Ogród wraz z przynależnym polem przy ul. Kwiliej. Wiad. Aleja 33 m. 14. 1919

AKUSZERKA
Władysława Matuzyszyn powróciła i przyjmuje. Waszyngtona 73 (dawn. Jasna). 1969

BULDOG
do sprzedania, ul. Bór Nr. 14 Kaczmarzyk.

SKLEP
do sprzedania obok Rzeźni Miejskiej ul. Bór 51.

WAŻNE DLA PAN!
Pęgi i piany na twarzą, to nieprzejmnie utrapienie dla pan z obrzydliwą szkodą dla ich skóry. Niejedną też z pięknych pań często stałe przed lustrem z niemiłym pytaniem na ustach, jak porządek się tych niebezpiecznych wrogów swego twarzy. Oto do czego w takiej krytycznej chwili stała, jako niezawodny środek **KREM „LACTOLIN”**, który radykalnie usunął pęgi i piany.
Krem „Lactolin” nagrodzony został wieloma nagrodami w tem słynnym medalem na wystawie w Paryżu i Liczonymi dyplomami. Zadać wszędzie.

OGŁOSZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Częstochowie rewiru III-go J. Kossek zamieszkały w Częstochowie przy ul. Waszyngtona 42, ogłasza, że w dniu 23 sierpnia 1932 r. o godzinie 10-jej rano w Krzeczpicach, ul. Piaski Nr. 15 odbędzie się sprzedaż przez licytację nieruchomości należących do Vincentego Browarskiego, mianowicie: 3-ch krów i buhaj, ocenionych na zł. 550.
Dn. 11 sierpnia 1932 r.
Komornik Sądowy **JÓZEF KOSSEK.**

PIJICIE ZNAKOMITE PIWA OKOCIMSKIE

Tabele wygranych Loterii Państwowej.

W drugim dniu ciągnięcia 4-ej klasy 25-ci polskiej loterii państwowej wylosowano następujące wygrane:

Premja 1.000 zł. + 30.000 na Nr. 73171.
Po 250 zł. + premie po 1.000 zł. na N-ry: 60200 40475 18516 66998 61144 75564 80242 63746 22678 15520 19947 80386 77103 1193 9381 88115 34809 84905 7670 34406 152945 151502 108724 109303 122354 139271 105860 136653 137314 116479 129799 143171 134596 91466 116640 137587 132626 94841 137734.

Zł. 15.000 na Nr.: 53554.
Zł. 5.000 na Nr. 140029.
Zł. 2.000 na Nr.: 142731.
Po zł. 600 na N-ry: 73639 79445 9814 98211 155695.

Po zł. 450 na N-ry: 100130 108765 119690 157273 68814 68827.

Po zł. 400 na N-ry: 12828 22412 25185 42214 42629 88118 91371 140791 144339 150295 151082.

Po zł. 350 na N-ry: 49932 60259 78972 108756 126043 129795 135161 137744 158756 158759 159731 160564 62197 62095 65474 66381 72067 73921 75763 85551 89070 90129 93570 109064 120638 122560 123782 127447 128565 136231 1406963 142473 142462 144523 146905 149036 153722 158097 159172.

Po 250 złotych wygranych numery następujące:
244 655 790 886 1123 272 366 537 68 775 837 95 2040 166 448 509 58 635 708 16 30 3046 257 482 4093 186 226 627 837 5232 334 433 551 89 616 794 572 6018 59 405 88 502 840 40 723 51 314 47 58 413 632 991 8009 97 205 39 551 65 601 30 902 112 35 377 85 451 72 583 646 97 736 10062 156 57 97 502 757 85 11282 533 622 712 856 97 682 955 268 75 568 801 38 928 78 13015 406 7 682 955 14219 937 15097 174 209 386 386 416 630 880 16491 630 76 718 985 17031 243 381 499 528 98 633 824 18135 240 306 471 522 828 19011 21 101 272 824 40 865 20033 50 105 85 364 402 693 731 21332 500 13 15 45 46 50 708 891 22068 184 230 341 504 60 74 627 34 63 69 833 922 92 23096 132 309 439 71 831 607 767 821 30 922 54 24026 385 461 610 58 750 854 25081 109 329 40 20 92 662 868 936 20653 362 82 677 94 777 987 2182 214 480 647 84 867 983 28312 32 633 91 702 40 840 49 64 290323 28 220 401 42 73 556 758 94 922.

30533 98 90 75 3137 414 918 32094 412 533 43 55 61 69 627 43 701 58 65 897 38123 24 322 413 628 47 724 973 90 34025 172 268 313 427 568 731 912 15 17 84 35032 39 101 66 345 955 978 84 26019 161 62 330 85 484 546 700 804 985 3769 76 664 765 857 76 38089 261 95 333 94 435 691 818 932 39077 139 585 614 720 41 842 64 936 40616 818 41277 567 89 917 40 795 825 28 46 55 42147 237 357 97 681 94 648 49 43047 69 73 246 61 69 331 70 634 793 95 981 913 38 67 44028 158 200 55 532 409 21 545 613 958 73 45059 66 157 93 293 374 35 449 604 42 736 85 91 96 46285 382 82 460 793 839 74 47177 311 74 550 967 48015 132 85 30 45 434 55 90 824 44 65 49 88 945 49008 31 199 225 540 70 645 64 724 50038 68 292 453 67 729 912 512 023 27 103 42 265 317 437 642 59 713 41 73 910 35 52085 108 64 219 21 383 557 645 78 762 884 85 95 916 53003 70 195 195 217 59 591 887 907 54079 118 563 639 12 55018 26 201 26 384 507 59 775 91 908 89 394 620 216 46 458 566 86 90 93 600 852 97 5701 364 620 129 878 88 909 831 62 65 211 70 561 715 61 805 32 59902 10 776 809 86 87.

60058 105 98 215 42 398 798 832 75 61082 195 354 467 543 602 12 29 67 802 28 69 62131 350 593 98 658 813 63089 149 97 200 20 90 681 714 901 10 60 96 64029 162 231 343 462 650 745 99 65019 134 630 844 921 58 66076 101 226 411 538 84 698 801 67 67057 67 105 211 33 513 609 77 775 877 963 68183 229 417 662 736 839 965 69012 97 101 2 55 56 59 241 58 490 562 80 84 762 70 831 32 6670032 39 185 388 415 565 658 80 760 845 71017 170 90 258 304 400 34 86 545 642 69 894 790 72169 370 80 512 761 81 73063 224 80 485 90 742 907 82 96 74234 500 663 876 75421 28 524 601 89 781 346 939 76151 221 305 487 719 41 895 77905 98 425 46 561 64 687 845 76 78028 370 89 807 78 79000 77 211 31 75 635 54 68 713 80027 401 52 576 81 624 742 81 853 944 50 81188 236 431 85 615 53 710 933 82037 51 233 310 55 404 553 82 700 863 903 83041 179 218 80 315 94 669 812 901 84121 83 235 318 530 41 649 99 813 14 85045 100 304 40 81 427 41 650 785 809 16 48 910 87 86054 81 178 389 407 542 727 62 806 73 933 41 87011 314 48 143 48 170 239 499 903 88211 449 89051 234 580 627 88 906.

90035 90 259 72 86 398 427 531 972 91232 61 466 520 677 703 41 913 92087 236 44 55 73 314 92 460 575 852 87 93150 225 243 423 97 509 775 812 26 63 95 990 94167 69 86 234 47 494 546 77 95149 95 292 719 51 67 8047 37 954 96033 121 53 219 56 357 653 956 66 97215 448 702 98223 156 337 452 873 75 606 193 842 54 939 99065 117 38 474 632 831 88 100029 171 259 99 313 24 38 41 55 312 35 96 868 927 101154 69 207 318 414 19 96 730 102135 208

CUKIERNIA „ZIEMIAŃSKA”

WŁ. IGNATOWSKIEGO

W CZĘSTOCHOWIE, II-ga ALEJA Nr 28.

Poleca znane ze swej dobroci ciastka, wyborowe baumkucheny i t. p.

Koncerty „Radio” — Wspaniałe audycje. Lokal pierwszorzędny,

— otwarty od godziny 7-ej rano do godziny 11-ej wieczorem. —

31 33 307 455 578 92 841 75 103590 904 86 104378 420 52 81 504 777 907 105168 281 634 722 917 106123 68 99 259 314 710 894 107093 1429 34 207 642 608 64 814 928 108003 32 43 226 59 68 503 766 109082 354 66 864 917 110066 344 75 684 763 800 52 73 929 52 110007 139 91 320 85 682 849 958 112284 300 411 645 881 113132 357 47 4629 72 909 114026 65 146 354 99 407 695 754 849 115008 147 60 75 405 22 537 841 116027 269 441 67 630 84 861 117439 758 118123 334 411 690 939 119043 122 281 469 90 650 922 47 76. 120076 177 78 449 944 59 88 121084 424 536 60 75 700 14815 122011 48 132 273 318 461 778 958 123042 46 206 208 744 957 124005 15 198 237 70 526 48 673 82 595 716 828 36 82 904 125020 22 35 133 49 50 387 410 705 6 19 52 869 91 32 126042 45 287 815 127081 144 237 43 47 401 670 701 71 79 802 51 128015 17 181 253 711 79 803 23 903 13 129102 95 332 44 67 448 603 10 52 824 30 90 978 130049 105 81 425 26 731 957 61 131039 56 183 289 364 436 64 634 39 84 95 724 35 56 900 15 132313 607 788 851 98 994 131717 328 71 92 548 980 134220 88 300 455 58 634 62 706 16 889 924 26 47 135103 452 543 668 818 93 998 136106 10 58 245 448 724 872 926 75 137213 52 60 521 623 40 84 769 78 941 52 138025 78 109 301 10 459 873 623 846 139264 459 749 939 56 140145 237 70 330 564 79 609 745 46 866 76 94 141100 66 217 214 465 509 602 56 74 726 27 864 142371 345 488 833 915 143082 149 659 69 144000 95 244 399 486 602 4 10 870 929 63 145045 164 224 317 409 519 23 715 21 851 939 76 146840 147037 65 121 61 233 428 410 622 60 89 97 799 952 148078 156 19 283 449 569 89 668 730 62 911 80 149071 123 75 224 57 462 89 93 561 661 783. 150182 221 391 423 531 620 810 11 955 151057 81 291 322 600 42 63 882 911 15 90 152044 162 228 36 79 417 643 746 58 88 153037 83 136 76 380 443 68 97 594 85 636 785 886 93 983 154055 380 502 729 811 28 914 155116 266 67 346 416 529 41 49 73 636 702 77 156141 61 236 319 726 922 84 157122 50 343 54 514 33 626 158048 150 24 785 836 976 159090 247 576 623 60 73 773 823 36 38.

HUMOR I SATYRA.

Rozrzućność.

Mąż: — Zarcuścaż mi, że jestem rozrzućny?
Czy kupilem coś takiego, co by nie było użyteczne?

Żona: — Tak, a czyż nie kupił rok temu garnitur przeciwpożarowy? Czy była ona w użyćciu choćby jeden raz?

Dobry prezent.

— Staraliśmy się kupić dla ciebie coś takiego, o czym sam nie pomyślałbyś, kochany Hugonko.

— I to ci się udało w zupełności, najdroższa!

Miłośnier.

— Tatusiu przed domem stoł jakiś biedak i krzyczy ciagle. Czy mogę mu dać dważyciusia groszy?

— Dobry z ciebie chłopiec — chwali go ojciec dając mu 20 groszy. — A cóż on krzyczy?

— Wola: „lody waniliowe i malinowe — porcja 20 groszy!”

Nerwowy profesor.

— Dlaczego pan stale nosi wate w uszach, panie profesorze.

— Bo, proszę pani, mam zwyczaj bębnienia palcami po stole, a jestem tak nerwowy, że tego znieść nie mogę.

Oceana

Mąż: Nie powinnaś żadnego mężczyzny oceaniać podług tego, jak się ubiera.

Żona: Ja też oceniam każdego podług tego, jak się ubiera tego żona.

Znawca.

— Nie nam nie dam! Czuję was alkohololem!
— Litociśwa osobol! Doktor kazał mi nacierać chorą nogę wodką.

— I akurat wisińkowka?

Morskie kapiele.

— Czy wyjeżdża pan w tym roku nad morze?

— Nie. Mam teraz morskie kapiele w domu; jest latienka i codziennie przypływ nakazów w styczniu i odpływ gotówki!..

CENY ZNIZONE

KAWA aromatyczna, smaczna i pożywna

stała palona najnowszym aparatem elektrycznym

BRAZYLJSKA 6 zi. kilo

SANTOS 8 " "

GUA TEMALA 10 " "

MIESZANKA Gosp. darska 12 " "

MoCCA 14 " "

HERBATA

mocna i aromatyczna od 24 zi. kilo

KAKAO

wyborowe od 6 zi. kilo

TYLKO W SKŁADZIE

„MOKKA KAWA”

Leon Piotrowski

Częstochowa, II-ga Aleja 24 telefon № 1.

CO USŁYSZYMY DZIS PRZEZ RADJO?

NIEDZIELA, 14 SIERPNIĄ.

Warszawa — Isła 1411,8 m. moc 158 kw.
10'00 Program na dz. bieg. 10'05 Kom. met. 10'15 Tr. z Gdyni Zjazdu Strzeleckiego. 12'55 Odczyt. 13'10—14'00 Poranek muz. 14'00 Odczyt 14'15—14'30 Koncert. 14'30 Odczyt roln. 14'50 D. ciąg koncertu. 15'05 Odczyt roln. 15'25 D. c. koncertu. 15'40 Radioteat. dla młodzieży. 15'53 Opowiadanie dla młodzieży. 16'05 Muzyka lekka. 16'45 Wiad. przyjemne i pozytywne. 17'00—18'00 Koncert solistów. 18'00 Odczyt. 18'20 Koncert. 18'35 Skrzynka poczt. 18'50 Rozm. 19'15 Transm. z Częstochowy uroczystości z okazji 550-lecia O-brazu N. M. P. 20'15—21'00 Koncert popularny. 20'55 Kwadrans lit. 21'10 D. c. koncert. 21'50 Wiad. sport. 22'00 Muzyka tan. 22'40 Kom. dla komunik. lotn. 22'45 Wiad. sport. z Warsz. 22'50—23'30 Muzyka taneczna.

PONIEDZIAŁEK, 15 SIERPNIĄ.

9'00 Transmisja z Częstochowy z okazji 550-lecia Cudownego Obrazu Najśw. Marij Panny. 12'25 Kom. meteor. 12'30—14'00 Poranek muz. z Łodzi. 12'55 Odczyt z Krakowa. 14'15 Koncert. 14'30 Odczyt roln. 14'50 Koncert. 15'05 Odczyt roln. 15'25—15'40 D. c. muzyki. 15'40 Odczyt roln. 15'52 Opowiad. dla dzieci. 16'05 Muzyka gramof. 16'45 Odczyt. 17'00—18'00 Koncert popoł. 18'90 Odczyt. 18'20 Muzyka lekka i tan. 19'15 Rozm. 19'35 Odczyt. 20'00—20'50 Koncert wieczorny. 21'00—21'05 Fejleton lit. 21'05—21'50 Koncert wo kalny. 21'50 Wiad. sport. 22'00 Muzyka tan. 22'40 Kom. dla komunik. lotn. 22'45 Wiad. sportowe z Warsz. 22'50—23'30 Muzyka taneczna.

WTOREK, 16 SIERPNIĄ.

11'58 Sygnal czasu, hejnał. 12'10 Przegl. Prasy 12'40 Kom. meteor. 12'45 Muzyka. 13'35 Płyty gram. molonowe. 15'00 Kom. gosp. 15'10 Płyty gram. 15'30 „Chwilka lotnicza”. 15'35 Kom. Państw. Urz. W. F. i P. Zw. Sport. 15'40 Płyty gram. 16'35 Kom. dla żegl. i rybaków. 16'40 Odczyt. 17'00—18'00 Koncert popoł. 18.10 Rozm. 18'30 Bieżące wiad. roln. 18'45—18'55 Odczyt. 18'00—22'15 Transm. z Salzburga. 22'20 Kom. dla komunik. lotniczej. 22'25 Muzyka tan. 22'40 Wiad. sport. 22'50—23'30 Muzyka taneczna.

NIEDZIELA, 14 SIERPNIĄ.

Katowice — Isła 408,7 m. moc 12 kw.
10'00 Program na dz. bieg. 10'05 Kom. meteor. 10'15 Tr. z Gdyni. 12'55—14'30 Tr. z Warsz. 14'30 Odczyt religijny. 14'50—16'05 Tr. z Warsz. 16'05 Muzyka gram. 16'45—18'00 Tr. z Warsz. 18'00 Odczyt z Krakowa. 18'20 Muzyka gram. 18'40

Audycja skautowska. 19'00 Rozm. 19'15 Transm. z Częstochowy. 20'15—21'50 Transm. z Warsz. 21'50—21'50 Transm. z Warsz. 21'50 Wiad. sport. 22'10 Kom. sport. 22'15 Muzyka tan. 22'40 Kom. met. 22'50 Muzyka taneczna.

PONIEDZIAŁEK, 15 SIERPNIĄ.

9'00 Transmisja z Częstochowy z okazji 550-lecia Cudownego Obrazu Najśw. Marij Panny. 12'25 Kom. meteor. 12'30—14'00 Poranek muz. z Łodzi. 12'55 Odczyt. 13'10 D. c. poranku muz. z Warsz. 14'00—16'05 Tr. z Warsz. 16'05 Muzyka gram. 16'45—19'15 Tr. z Warsz. 19'15 Rozm. 19'35—21'50 Tr. z Warsz. 21'50 Wiad. sport. z prow. 22'00 Muzyka tan. 22'40 Kom. met. 22'45 Kom. sport. 22'50—23'30 Muzyka taneczna.

WTOREK, 16 SIERPNIĄ.

11'58 Sygnal czasu, hejnał. 12'10 Przegl. Prasy 12'40 Płyty gram. 12'40 Kom. meteor. 12'45 Płyty gram. 14'00 Kom. gosp. 15'10 Bajeczki dla dzieci. 15'20 Intermezzo muz. 15'30 Kom. z Warsz. 15'40 Muzyka gram. 16'25 Skrzynka poczt. 16'40—18'10 Tr. z Warsz. 18'10 Intermezzo muz. 18'30 Rozm. 18'45 Pogad. muzyczna. 19'00 Transm. z Salzburga. 22'15 Kom. z Warsz. 22'30—23'30 Muzyka taneczna.

Kino „MUZA”, Aleja 43.

Wyświetla od dnia 12-go i w dniu następnym 2 razem najpożniejsze filmy świata.

WATYKAN W DZIEJACH I STUCE

wykonany pod protektoratem

OJCA ŚWIĘTEGO

II. ARKA NOEGO

Ceny miejsc: Krzesła 49 i 75 gr., krzesła w łozy 99 gr.

Tanie źródło zakupu manufaktury.

Mam zaszczyt zawiadomić Sz. Klijentelę, że sklep mój przeniesiony został z ul. Ogrodowej 15 do nowego lokalu przy ul. Panny Marij Nr. 7.

Sklep zaopatrzony jest w bogaty wybór wszelkich materiałów manufakturowych.

Ceny b. przystępne.

Z poważaniem **L. LEDERMAN**
Sklep Manufakturowy.

WĘGIEL NA ZIMĘ

Program Uroczystości Jubileuszowych na JASNEJ GÓRZE.

Procesje Marjańskie i Nabożeństwa przed Szczytem w dniu 13 — 15 sierpnia r. b. 13-go SIERPNIA

O godz. 19.30: Procesja Marjańska z Bazyliki przez Wały do Szczytu.
 O godz. 19 ustawiamy się czwórkami ze świecą w reku — poczynawszy od Prezbiterium Bazyliki w następującej kolejności: kołkiem w wielkim drzwim i nazwanym aż do 2 Stacji Meki Pańskiej na Wałach: Celebrans z asystą, duchowieństwo, zakony, stowarzyszenia religijne, III Zakon, Sodalicje, Żywy Różaniec, bractwa, cech, Stowarzyszenia Kobiet Kat., S. M. P. żeńskiej, Stow. Mężczyzn Kat., S. M. P. męskiej tylko z 2 sztandarkami. Krzyż. Wszyscy ze światłem idą Wałami, przechodzą przed Szczytem, idą Wałami Kordeckiego — przez bramy — na Wielki Plac przed Szczytem. Podczas procesji równo i zgodnie wszyscy śpiewają pieśni: „Po górach, dolinach” — trzymając świece gorące na wysokości głów. Przed Szczytem Litanie do M. B. śpiewają wszyscy — uważając na dryganta i po wysłuchaniu kazania śpiewają: „Wierze w Boga”.
 UWAGA: W procesjach Marjańskich biorą udział wskazane wyżej organizacje parafii Częstochowskich, choćby przez swych delegatów, aby służyły przykładem dla uczestników pielgrzymek.

14-go SIERPNIA

O godz. 6 rano — prymaria z kazaniem przed Szczytem.
 O godz. 10.30 sume pontyfikalna odprawi J. E. Ks. Biskup. Podczas sumy wszyscy śpiewają pieśni z przerwami pod kierunkiem dryganta.
 O godz. 16.30 — miasto, władze, wojskowość i społeczeństwo zgromadzone na Ryнку i w szpalerach wzdłuż Alei witają Ks. Kardynała Prymasa Polski, w pół godziny potem — Pana Prezydenta Państwa. Pan Prezydent powitany przez kompanie honorowa wojska przy bramie Jubileuszowej — po przejściu Aleja Sienkiewicza — przez plac szczytowy — witany będzie przez OO. Paulinów przy Bramie Lubomirskich i przed Bazyliką przez J. Eminencję Kardynała Prymasa.

UWAGA: Wszystkie poczyty sztandarowe tworzące szpaler na Ryнку i przez miasto ustawią się o godz. 10 wokoło W. Placu przed Szczytem przy nowym deptaku. To samo uczynią d. 15 przybywając na W. Plac przed Szczytem o g. 10 rano.

O godz. 19 z Bazyliki rusza Procesja Eucharystyczna. I znowu jak podczas procesji Marjańskiej — w sobotę, według wskazanej kolejności, czwórkami — ze światłem, poprzedzeni krzyżem — ustawiają się. Celebruje J. Eminencja Kardynał Prymas. Za baldachimem — Pan Prezydent R. P., Dostojnicy Państwa, Goście, Pluton Straży Ochotniczej, Ludność czwórkami. Wszyscy ze światłem. Śpiew: „Twoja cześć i chwala”, a potem „U drzwi Twoich”.
 Przed Szczytem o godz. 19.30 Litania do Najśw. Serca Jezusowego. Kazanie J. E. Ks. Biskupa D-ra T. Kubiny. Święty Boże. Nocna Adoracja Eucharystyczna. Od 12 w nocy na 15 sierpnia msze św. Prymaria z kazaniem o godzinie 6 rano rozpoczyna program uroczystości 15 sierpnia.

15-go SIERPNIA

O godz. 10 — punktualnie — z Wielkiej Kaplicy Matki Boskiej rusza procesja przez dziedziniec Wałami ku Szczytowi. Cudowny Obraz Matki Bożej niosą duchowni.

O godz. 9.30 do procesji ustawiamy się czwórkami od zewnętrznej bramy wejściowej do Kaplicy. Wszyscy ze świecami, jak w poprzednich procesjach ustawiają się aż do 3 Stacji Meki Pańskiej na Wałach. Za Cudownym Obrazem — Dostojnicy Państwa, goście zaproszeni — zaopatrzeni w bilety uczestnictwa, drużyna strażaka — ludność. Wszyscy czwórkami w odpowiednich odstępach. Celebruje procesję J. E. Ks. Biskup Dr. T. Kubina.

Po umieszczeniu przez OO. Paulinów Cudownego Obrazu na Szczycie — Suma Pontyfikalna, która celebruje Jego Eminencja Kardynał Prymas w licznej asyście. Kazanie wygłosi Ks. Roztworowski. Wszyscy goście zajmują miejsca na Wałach przed Szczytem. Ludność biorąca udział w procesji przechodzi, o ile to możliwe, na Wielki Plac przed Szczytem. To samo może uczynić ludność krocząca za Cudownym Obrazem — wracając Wałami przed Szczyt na Wielki Plac.

O godzinie 18.30: nabożeństwo przed Szczytem. Procesja od Szczytu do Wielkiej Kaplicy Matki Bożej z Cudownym Obrazem. Przygotowujemy się do procesji w kolejności, jak wyżej — ze światłem — czwórkami na Wałach Kordeckiego. Procesja przejdzie, jak rano, przez dziedziniec. Ludność za Krzyżem po wejściu do Kaplicy przechodzi bocznymi drzwiami do Bazyliki, w Kaplicy zatrzymują się zakony, duchowieństwo i goście.

U W A G I :

- 1) Podczas procesji i nabożeństw śpiewają wszyscy zgodnie, uważając na dryganta — wszyscy zaopatrzeni w drukowane pieśni.
- 2) Uczestnicy nabożeństw i procesji są na swych miejscach w oznaczonych godzinach.
- 3) Idą czwórkami wszyscy.
- 4) W razie ulewnej dłuższego deszczu — nabożeństwa z przed Szczytu byłyby w Bazylice — i w tym wypadku będą doradne ogłoszenia przez megafony jasnogórskie.
- 5) Sekcji porządkowej przewodniczy p. Komendant Jan Sereńicki. Straży porządkowej należy się postuch.
- 6) Wchodzić i wychodzić z Bazyliki, Kaplicy i przez Bramy — zawsze prawą stroną.
- 7) Sodalicje Marjańskie, zgromadzenia religijne, organizacje Akcji Katolickiej i korporacje społeczne m. Częstochowy — obecy sprawować straż honorową na Wałach przed Szczytem i na Wielkim Placu — czasu nocnej Adoracji Eucharystycznej — oraz straż honorową przed Szczytem po sumie 15-go sierpnia do nabożeństwa wieczornego. Nocna Adoracja sprawują też na zmianę przybyłe wycieczki i kompanie po uprzednim porozumieniu się kierowników.
- 8) Od godz. 21 do 24 w dniu 14 sierpnia w nocnej Adoracji biorą też udział Chóry Częstochowskie naprzemian i Orkiestry. Od godz. 24 — wycieczki i pielgrzymki — możliwie już bez orkiestr — tylko śpiew i różaniec. Opiekę zaś nad porządkiem i kolejnością roztoczy drygant O. Paulin.
- 8) Instrukcje wykonawcze dla duchowieństwa będą wydrukowane w korytarzach klasztornych, dla innych w zakrytych i w sall sodalicyjnych, oraz w biurach informacyjnych.

KOMITET WYKONAWCZY JUBILEUSZU.

Porządek powitania p. Prezydenta Rzplitej i przybywających Dostojników.

Władze miejskie powitał P. Prezydent na Nowym Ryнку, na który wstęp będą miały: 1) organizacje, związki i cechy ze sztandarami, które otrzymają wyznaczone dla nich miejsca, 2) delegacje urzędów, instytucji, zrzeszeń i t. d. za biletami imiennymi, 3) reprezentanci władz, urzędów i społeczeństwa za kartami uczestnictwa.

Bilety wstępu i karty uczestnictwa będą wydawane w sekretarjacie komitetu

(Magistrat, pokój nr. 8) od czwartku od godz. 10 rano.

W niedzielę o g. 5.30 wiecz. odbędzie się na Nowym Ryнку uroczyste oficjalne powitanie przybywającego z Poznania na uroczystości jubileuszowe Jego Eminencji Prymasa Polski ks. Kardynała Hłonda. O godz. 6 wiecz. na Nowy Rynek przybędzie Pan Prezydent Rzeczypospolitej w otoczeniu dostojników państwa. Spodziewany jest przyjazd premiera Prystora, ministrów Jędrzejewicza i Kozłowskiego i

wicemin. ks. Zongolowicza. W imieniu ludności miasta Głowe Państwa, powita komisarz miasta Mazur, a w imieniu Miejskiego Komitetu Powitania dyrektor I-go Gimnazjum Państwowego Płodowski, po czym P. Prezydent przejedzie środkiem Alei na Jasną Górę.

Zbiórka na wyznaczonych miejscach punktualnie o godz. 16 w. 30.
 Na Ryнку ustawiają się: Strona północna: Cechy, Związki Fabryczne, Związki Rzemieśln. Żydów, Chrześcijańskie Związki Zawodowe, Ognisko Robotnicze, Strona połudn.: Cechy, Związki Fabryczne, oraz Związki Rzemieśln. Żydów. Środek: Kompania honorowa Straży Ogniowej z orkiestra, Kompania honorowa P. W. kolejowego z orkiestra, Trybuna powitalna. Obok trybuny powitalnej miejsce dla zaproszonych za biletami „A”. Miejsca dla zaproszonych za biletami „B” po str. południowej trybuny na chodniku. Od strony powitalnej ustawiają się w stronę Alei po stronie północnej: Ocherowice Rezerwy, Związek Podolców Rezerwy i P. O. W. Po stronie południowej: Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet, Związek Pałk Domu, Rodzina Polityczna, Federacja z Kłoci, Związek Rezerwistów i b. Wojskowych.

I-sza Aleja. Str. Nr. parz.: Związek Powstańców Śląskich, Związek Strzelecki, Związek Pocztowców, Koło Związku Niższych Funkcjonariuszy Państwowych, Harcerze, „Zielona Granada”, Związek Akuserek, Związek Drobnych Kupców i Handlarzy, Stow. „Aguda Izrael”, Koło Kibit Żydowskich „Ezra”, Tow. „TOZ”, Org. Brith Trumpelwaj, Chrześcijańska Organizacja Młodzieży, Str. Nr. nieparz.: Związek Inwalidów, Liga Morska i Kolonijalna, Sekcja N. P. R. Lewica, Stow. Średni, Stowarzyszenie Własocieli Nieruchom. Chrzęś. i Żydów, Stow. Przemysłowców i Kupców, Stow. Kupców i Fabrykantów, Związek Restauratorów, Centralny Związek Detalistów Kupców Chrzęścijan, Centrala Drobnych Kupców w Polsce, Centrala Drobnych Kupców i Przemysłowców, Organizacja Sjonistyczna, Chrześcijański Związek Miejski.

Most Kolejowy: Legion Młodych, Stowarzyszenie „Orle”, Związek Urzędników Kolejowych, Zjednoczenie Kolejowców Polskich.

II-ga Aleja: Str. Nr. parz.: Okręg. Tow. Organizacji i Kółek Rolniczych, Szkoły powszechne (dziewczęta) między dajami z chorągiewkami. Str. Nr. nieparz.: Okręg. Tow. Organizacji i Kółek Rolniczych, Szkoły powszechne (dziewczęta) między dajami z chorągiewkami.
 Plac Ratuszowy: Str. prawa i lewa: Organi-

zacje i Kluby Sportowe, Związki Pracowników Miejskich, Związki Pracowników Kasy Chorych, III-ga Aleja: Str. Nr. parz.: Szkoły Średnie męskie i żeńskie i szkoły powszechne — chłopców, Kompania Honorowa Strzelca (przy parku 3 Maja), Str. Nr. nieparz.: Stow. Młodzieży Polskiej ze sztandarami, Orkiestra i Kompania honorowa 27 p. p. Ocherowice nieprzydzieleni.

Aleja Sienkiewicza: Po prawej i lewej stronie szpalery wojska.

Plac między schodami: Miejsce powitania przez Komitet Jubileuszowy.

Przejście przez Wielki plac: Po prawej i lewej stronie poczyty sztandarowe pielgrzymek przybyłych na Jasną Górę.

Wejście na Jasną Górę: Miejsce powitania przez OO. Paulinów.

U w a g a: Miejsca w szpalerach wskazywać będą członkowie Straży Pożarnych. Komitet Powitania P. Prezydenta R. P. prosi wszystkich uczestników uroczystości o skrupulatne przestrzeganie porządku i stosowanie się do wskazówek, wydawanych przez Straże Pożarne.

U schodów, prowadzących na plac jasnogórski, P. Prezydenta powita przez Akcji Katolickiej dr. Wasilewski. Pozostała część drogi na Jasną Górę P. Prezydent przejdzie wśród szpalerów, uformowanych z pocztów sztandarowych pielgrzymek.

U bramy ks. Lubomirskich P. Prezydent witany będzie przez generała zakonu Paulinów Ojca Przedździeckiego, a przed bazyliką przez Jego Eminencję Kardynała Prymasa.

Powitanie P. Prezydenta na Jasnej Górze nacechowane będzie taką samą wspaniałością, jaką w starodawnej świątyni w minionych wiekach wiano królów. Pierwemu Obywatelowi Odrodzonego Państwa oddana będzie pełnia honorów monarchycznych. Witany On będzie dźwiękami fanfar, a przy wejściu do bazyliki śpiewem antyfony „Ave Mater Poloniae”.

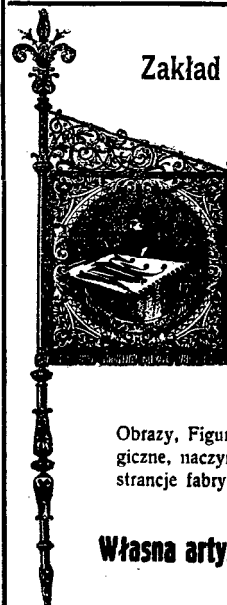
P. Prezydent spędzi noc w przygotowanych dla Niego apartamentach królewskich na Jasnej Górze, a nazajutrz o godz. 9.30 rano weźmie udział w procesji, która przeniesie Cudowny Obraz z Kaplicy na Szczyt.

KUPNA
 i sprzedaże domów od 4 tysięcy zł., placów, majątków folwarcznych, gospodarstw, reszteków, lokali handlowych, restauracji, cukierni, piwiarni, sklepów spożywczych. Wiadomości II-ga Aleja nr. 28, Kowalski, od godz. 7 — 11 i 13 do 17-ej. 363

MEBLE
 nowe i używane wszelkiego rodzaju kredensy, stoły, krzesła, szafy, bieliźniarki, trema, otomany, kozetki, łóżka, materace, sypialnia iasna i lodowiska pokojowa. I Aleja nr. 12 Głasiński.

SŁUŻACA
 do wszystkiego, umiejąca dobrze gotować, miłej powierzchowności, uczciwa, posiadająca świadectwa autentyczne, potrzebna zaraz. Wiado domosć w adm. „Gośca” III aleja 52.

POKOJ
 frontowy z balkonem z elektrycznością dla pań, uczennic, lub uczeń przy samodzielnej osobie do wynajęcia Aleja Wolności 37 m. 8. 1195

Zakład Aparatów Kościelnych
W. FIGLAREWICZ
 Częstochowa,
 ulica Ks. Kordeckiego Ne 23.

Poleca w dużym wyborze:
 Kapy, Ornaty, Baldachymy, Chorągwie, Sztandary kościelne, cechowe i wszelkich stowarzyszeń, Feretrony, Krzyże,
 Obrazy, Figury świętych oraz przybory liturgiczne, naczynia kościelne jak Kielichy, Monstrancje fabryki Norblin i S-ka i fabryki zagranych.

Własna artystyczna pracownia haftów

Kto raz spróbuje, przekona się, że najłepszym mydłem do prania jest mydło zaopatrzone znak. fabr. „Z G O D A”
Chrześcijańska Fabryka Mydła „Z G O D A”

w Częstochowie, ul. Fecha Nr. 53 (daw. Zielona).
Mydło „Z G O D A” znane jest z dobroci ze względu na pierwszorzędne wykonanie i dużą ilość tłuszczu uzyskano sobie ogólne uznanie jako najlepsze i najoszczędniejsze do prania. Nadaje się do prania najdelikatniejszych materii i jest taniej od wszelkich innych mydeł.
ŻĄDAĆ W SZCZĘDZIE.

Dr. Paweł Broniatowski
 Ocheroby skórne i weneryczne od 1-12 r. i od 4-1 w. Pańs od 12-1 p. n. Częstochowa, ul. N. Panny Marii 21. Tel. 894.

3-eh Letnie Kursy Zawodowe Żelazko
KONSTANCJI GRZMIĄCZKÓWNY
 w Częstochowie, Narutowicza 30 m. 26,
 przyjmują zapisy uczenic na 3-eh letni kurs krawieczyzny, roczny kurs bieliźniarstwa i haftu
 Prócz nauki zawodowej uczniowie otrzymują wychowanie moralne i korzystają z przedmiotów ogólnokształcących.

KURSY
 Kierowców Samochodowych
E. ŚLASKIEGO
 w Częstochowie, ul. Narutowicza 13.
 Kursy Zawodowe i Amatorskie.
 Opłata za kurs zł. 150 w ratach.

Kursy prowadzą krój i modelowanie najnowszą metodą paryską.
 Absolwentki kursów z końcem ostatniego roku nauki składają egzamin śladojący, a po odbytej praktyce mają prawo składania egzaminu mistrzowski i otwierac samodzielnie pracownie krawieckie.
 Blizszych informacji udziela kancelarja.

Pasiaki łowickie

ORYGINALNE

KAPY,
SERWETY,
LAUFRY,
PODUSZKI,
NARZUTKI

NA METRY:

na zapaski, dywaniki,

nakrycia na ołtarze i t. p.

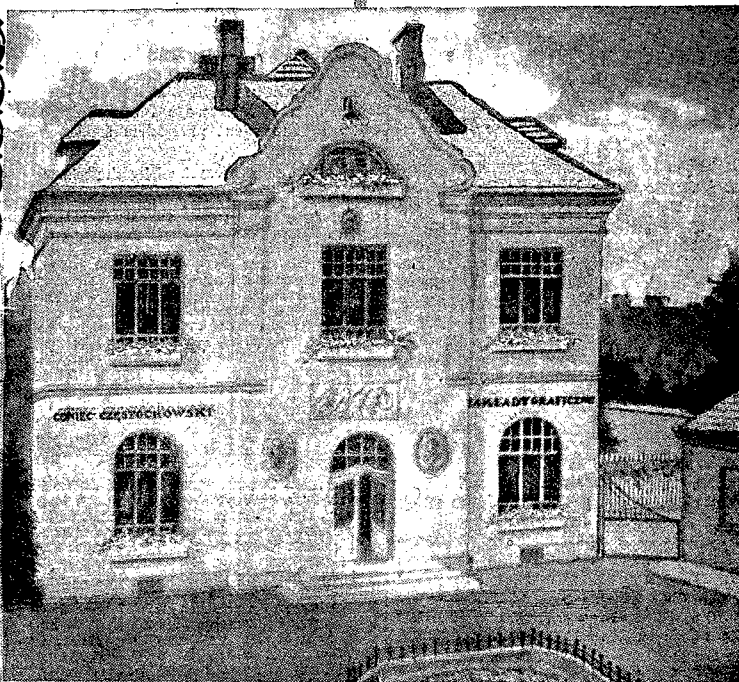
ozdoby mieszkań i kościołów

NABYĆ MOŻNA

TYLKO w firmie

Jerzy Cholewicki i S-ka

II-ga ALEJA Nr. 23.

Oficyna Zakładów Drukarskich „Gonia Czeszochowski” III Aleja 52 tel. 245.

Fabryka Cukrów i Czekolady

PIOTR DĘBSKI CZĘSTOCHOWA.
Piłsudskiego 21. Tel. 89

WYBOROWE DRZEWA OWOCOWE

w gwarantowanych odmianach z doskonale rozwiniętym systemem korzeniowym

krzewy agrestu wielkoowocowego, wolne od grzybka
po znacznie niższych cenachSZKÓŁKI DRZEW I KRZEWÓW OWOCOWYCH
ZAKŁADU POMOLOGICZNEGO

M. B. HOFFMANA

W CZĘSTOCHOWIE, Dębińskiego 6 i 8

Telefon Nr. 7-98.

Zakład otrzymał liczne nagrody, między innymi, Wielki Złoty Medal na P.W.K. w Poznaniu w 1929 r. i dwa Złote Medale na Jubileuszowej Wystawie Ogrodniczej w Warszawie w 1931 r. oraz Złoty Medal na Międzynarodowej Wystawie Ogrodniczej w Paryżu w 1927 r.

Katalog wysyła się na żądanie.

BINOKLE I OKULARY różnych fasonów ze szkłem najlepszym i światowej sławy fabryki Zeiss, socie doskonałe podług przepisów pp. Okulistów, wykonane solidnie i fachowo. Lornetki, lupy termometry lekarskie i pokojowe.

APARATY FOTOGRAFICZNE znanych firm, oraz przybory fotograficzne. Wyroby stalowe i rakietki tenisowe

K. SOCZEK
OPTYK
Czeszochowa, II Aleja Nr. 16, telefon 225.
CENY BEZKONKURENCYJNE.

WĘGIEL

Najlepszych kopalń jak: Flora, Modrzewów, Kazimierz, Julusz, oraz średnich kopalń o wysokiej kalorii, dostarczane w każdej ilości po cenach konkurencyjnych firm

„SPOŁEM”

Aleja Wolności 41 (dawnie Kościuszki 43) tel. 230.

Gimnazjum Związkowe

ul. Sowińskiego 36. (d. Miedziana 27)
dnia 29-go sierpnia r. b.ROZPOCZYNA EGZAMINY
do klasy podstawowej, wstępnej, I, II, III, i wyższych

NA NAJWYŻSZYM WZGÓRZU

Przekład autorzowany z angielskiego.

Chciał się podpisać i zawałał się. Było jeszcze coś do dodania. Bombardowanie mogło wybuchnąć lada chwila z powrotem, a on mógł już nie zdołać napisać bardziej szczegółowego raportu.

Trzeba więc było zatęfnąć to odradu.

„Gdyby nie dzielny czyn sierżanta Bruce'a, miałbym do zaraportowania nie powodzenie, lecz klęskę. Sierżant nie tylko bronił z niesłychaną wprost odwagą placówki A z pięciu ludźmi przeciwko całej kompanii, ale gdy w kofcu został sam jeden — ranny i bezbranny — porwał łopatkę saperską, powalił nią dwóch Niemców, w tem jednego oficera i zatrzymał nieprzyjaciela na kilka decydujących sekund. Dzięki temu zdążyłem zorganizować przeciwnatarcie i uratować moją kompanię od prawie pewnego unicestwienia. Obawiam się poważnie, że sierżant Bruce jest śmiertelnie ranny. Proszę go podać do najwyższego odznaczenia. — R. Greyson, kapitan n-tego p. p. kanadyjskiej”.

Rozdział XXXIII.

Okop „Willow” dzieliło od drugiej linii czterysta jardów pola zaoranego pociskami. Po ciężkiej, błotnistej ziemi brnęło tam i z powrotem ośmiastu sanitariuszy, po sześciu na jedne nosze, dźwigających pokaleczone ciała ludzi-ka do pozycji odwodowej i wracają-

cych po nowe ładunki ran i śmierci. — Stąd wyprawiano je do pobliskiego dowództwa bataljonu, a następnie na dwukółkach sanitarnych do punktu opatrunkowego. Potem następowala ośmiomilowa podróż straszliwie trzęsącej się po wyboistych drogach Fordem sanitarnym.

Na szczęście ranni są z początku zbyt odstępni i oszołomieni, żeby czuć wielki ból, a zastrzyki morfiny czynią cuda.

Podróż Waltersa zaczęła się w godzinę po otrzymaniu ran i trwała osiem godzin. Był na tyle przytomny, iż słyszał, jak ranny, leżący pod nim, wydawał jak za każdym podrzutem ambulansu. Nadto wiedział, że był ciężko ranny i było mu bardzo zimno. W nodze czuł tępy ból, a lewe ramię dokuczało mu za każdym poruszeniem. Przypuszczał, że jest umierający i myślał, iż przestał pragnąć śmierci i było mu wszystko jedno, czy umrze, czy będzie żył.

Najważniejsze było to, że nie oddał placówki. Reszta? Matka? Nie będzie rozpaczala. Jego śmierć przyniesie ukojenie i jej, i jemu.

Robiło mu się coraz zimniej. Naturalnie umierał. Jakże często słyszał śmiertelnie rannych, skarzających się na zimno nawet w upalne dni lata? To był jeden z symptomatów. I przestał czuć ból w nodze, nawet przy podrzutach samochodu.

Kompania B. przebyła jeszcze w okopach dwa dni, poczem została zluzowana. Na czwarty dzień ogłoszono listę odznaczeń.

Sierżant Bruce otrzymał Krzyż Wik-

torji „za wybitną odwagę i spełnienie obowiązku”, a kapitan Greyson order Wybitnej Zasługi i w miesiąc później awans na majora. Nawiasem mówiąc, objął komendę bataljonu na dwa dni przed ukończeniem dwudziestu jeden lat, ale to już nie należy do naszego opowiadania.

Incydent, jaki należy wspomnieć, a w którym kapitan Greyson odegrał dużą rolę, zdarzył się w dwanaście dni po zluzowaniu kompanii. Brygada przeszła do odwodu dywizji i kapitan mógł się uwolnić na kilka godzin. Pojechał więc niezwłocznie do szpitala polowego dywizji i zapytał o sierżanta Bruce'a.

Lekarz dyżurny pozwolił mu się z nim zobaczyć i zaprowadził do odpowiedniego baraku.

— O, sierżant Bruce będzie żył — rzekł. — Nie stracił nogi i będzie nią mógł władać swobodnie. Może będzie krótsza o dwa, trzy cale, ale od czego but o grubej podeszwie? Rana w ramieniu stosunkowo lekka. Cud, że nie umarł od wstrząsu i wpływu krwi. Niektórzy ludzie mają twarde życie. Oto ten barak. Pański przyjaciel leży na ostatnim łożku, na lewo.

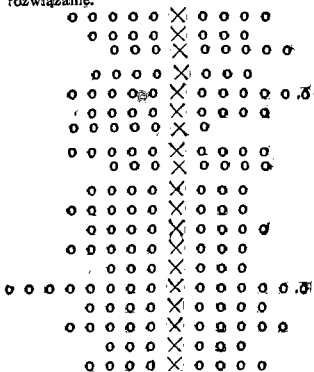
Wygląd sierżanta zrobił na Greysonie przykre wrażenie. Z wynędzniałej twarzy rannego biła apatia i znudzenie. Nawet powitalny uśmiech był wymuszony. Powinnowali sobie nawzajem odznaczyć i zabrakło im wątku do rozmowy. Po krótkiej chwili kapitan wstał, mrużąc coś, że nie powinno się męczyć ludzi w takim stanie.

Był już w połowie drogi do drzwi,

Łamigłówka № 317.

Ułożył St. Migołd.

W miejsce kółek i krzyżyków wstawić wyrazy o podanym znaczeniu. Litery oznaczone krzyżykami, czytane z góry na dół, dadzą aktualne rozwiązanie.

Znaczenie wyrazów: 1) sekta religijna, o nieograniczonej przodkowności, 2) zwierzchnik lamaitów mongolskich, uważany za żywe wcielenie Buddy, 3) nazwisko rodowe papieża Urbana VIII, 4) hymn, pieśń sławiąca Boga, 5) dział późn. literatury żydowskiej, przedstawiający spełnienie się proroctw: przyście Mesjasza i koniec świata, 6) Zakon założony około 1156 roku, 7) Misjonarz i biskup w Armenii, rodem z Mazowsza, 8) zwierzchnik rzymsko-kał. kościoła parafialnego, 9) u chrześcijan sakrament, mocą którego człowiek zostaje włączony do grona wyznawców nauk Chrystusa, 10) wyższy duchowny Stolicy Apostolskiej, 11) sekta chrześcijańska w IV w. w Afryce pñ., potępiała pożywie małżeńskie, 12) klasztor obrządku wschodniego, 13) duchowny katolicki nawracający pogan, 14) nadzwyczajny poseł papieski, 15) religia, czyli zbiór prawd, przykazani i obrzędów, dotyczących prawdziwej cci Boga, objawionych i ustanowionych przez Jezusa Chrystusa, 16) zgromadzenie kanoników z własną autonomią, ustanowione przez papieża, 17) dział dogmatyki, traktujący o oddawaniu cci aniołom, 18) kaplan żydowski z V w. przed nar. Chrystusa, 19) namaszczenie olejem, używanym przy sakramentach.

Rozwiązanie łamigłówki Nr. 317 nadsyłać należy do Redakcji „Gonia Czeszochowski” do dn. 17 b. m. przesyłając uprzejmie prosimy o zaznaczenie na kopercie, że zawiera rozwiązanie szarady.

Za dobre rozwiązanie Redakcja wynajca trzy nagrody: 1) powieść jednotomową, 2) powieść jednotomową i 3) pocztówkę artystyczną. Nagrody rozdane zostaną drogą losowania.

Rozwiązanie szarady № 316.

KAZIMIERZ TETMAJER.

Kyniografia, Adnotacja, Zdunek, Isnienska, Melantyp, Inhumacja, Ekspertyza, Rościan, Złotok, Tantalos, Ekwivalent, Tartana, Manometr, Adoracja, Jowialny, Ekspresja, Rumford.

Trasne rozwiązanie szarady sylabowe! Nr. 316 nadeszła 13 osób.

Przez losowanie nagrody otrzymują: I — powieść jednotomową „Zakłady Dwór” W. Łozńskiego p. Kazimierz Waliński, ul. Jagiellońska 24, II — powieść jednotomową „Z oparów krwi” p. Eustachiusz Woźniak, ul. Najśw. Marii Panny 53, III — pocztówkę artystyczną p. Jerzy Kordek, ul. 1-go Maja 46.

Wymienione powyżej osoby proszone są o przybycie do Redakcji naszego pisma do godz. 2-ej po poł. (III Aleja 52), celem odbioru nagród.

kiedy sierżant wołał go z powrotem, glosem, w którym brzmiała nuta energicznego postanowienia.

— Chciałbym pana kapitana prosić o pewną przysługę — rzekł, gdy Greyson znalazł się znów koło łożka. — Niech pan się pochyli, żebym mógł mówić szepetem. Nie chciałbym, żeby kto usłyszał. Czy pan ma notes i ołówek? Doskonale. Niech pan będzie łaskaw napisać to, co podyktuję.

— Słucham — rzekł Greyson.

Po chwili wahania Walters zaczął: „Do majora Godfrey'a. Pragnąłbym się z tobą zobaczyć. Proszę, przyjeźdź i zapytaj o sierżanta Bruce'a z n-tego pułku piechoty kanadyjskiej. Znaląmy się trzy lata temu, tylko, że ja występowałem wtedy pod innym nazwiskiem. Uczyniłeś dla mnie tak dużo, że przykro mi prosić cie o dalszą pomoc. Ale wierzę, że ty mógłbyś wszystko naprawić. Stary przyjaciel Harry Walters”. Greyson spojrział badawczo na rannego.

— Harry Walters — mruknął. — Harry Walters! Na Boga, to pan ma być tym zbiegłym mordercą, którego trzy lata temu szukano po całej Europie i Ameryce?

— Jestem zbiegiem, ale nie mordercą — odparł Walters. — O, tak, skazano mnie na śmierć i siedziałem w celi skazańców i zabiłem człowieka, ale to nie było morderstwo. Szantażował mnie, a ponieważ nie chciałem zgodzić się na jego żądania, wyzywając się między nami bójką i ja go zabiłem.

(D. c. n.)